

REGIONPLAN- OCH BUDGET 2023 – 2025

REGION VÄSTMANLAND

2Klicka här för att ange text.

Politiskt förord

I Moderaternas och Kristdemokraternas budget, valåret 2022, redovisar vi våra förslag över vad vi ser som de stora utmaningarna som Region Västmanland står inför. Vi beskriver problem men också möjligheter. Vi gör satsningar samtidigt som vi föreslår effektiviseringar inom andra delar av regionens verksamhet.

I vår budget försvarar vi att regionens ekonomi ska nå upp till kraven på God ekonomisk hushållning. Årligt resultatkrav för god ekonomisk hushållning försvaras för att klara kostnadsökningarna till följd av byggnationen och drift av nytt akutsjukhus och för att inte riskera skattehöjning. Samtidigt som satsningar görs inom områdena hälso- och sjukvård, ökad trygghet och säkerhet i hela Västmanland. Vi lägger förslag som berör ledning och styrning samt administration i syfte att effektivisera regionens verksamheter.

Moderaterna och Kristdemokraterna är till skillnad från nuvarande styre i regionen transparenta med vad vi vill, adresserar problem och har förslag på åtgärder. Med våra förslag påverkar vi utvecklingen i regionen i syfte att Region Västmanland ska nå vårt mål – att verksamheterna ska vara bland de bästa i landet.

100 mkr i form av statsbidrag läggs på att korta värdköerna utöver de 150 mkr vi förstärker Hälso- och sjukvårdens budgetram med. Det gör vi för att fler västmanlänningar ska få vård i tid.

Vi satsar på ökad tillgänglighet i primärvården och forskning. Medel avsätts, dessutom ska regelverk ändras så att det blir mer attraktivt att starta nya vårdcentraler i Västmanland. Med fördel i glesbygd och för att fler patienter ska få en fast namngiven läkare.

Vi tillför medel för karriärtjänster i den patientnära vården. Medel avsätts för till exempelvis barnmorskor och specialistsjuksköterskor som har en önskan om kompetensutveckling och fortsatt karriär i sjukvården nära patienten.

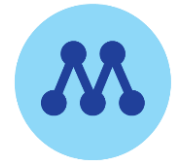
Även trygghet och säkerhet prioriteras. Otrygghet och dålig beredskap i Västmanland leder till stora risker vid eventuell kris, det leder till dålig hälsa och bromsar arbetsmarknaden. Medel avsätts för att bryta utvecklingen. Västerås Flygplats behöver bli en beredskapsflygplats, det är viktigt för vår beredskap och Sveriges försvar.

Som valda representanter är det vår uppgift att vara tydliga med vägvalen för regionen. Det är vår uppgift och skyldighet mot väljarna att redovisa vad vi vill. Tyvärr har vi under innevarande mandatperiod kunna se en politisk regionledning utan lösningar och utan vilja att styra och leda. Det tar sig nu även uttryck i att de i sitt budget- och planförslag öppet erkänner att de inte lägger fram några förslag för att komma till rätta med det faktum att regionen budgetåret inte når upp till god ekonomisk hushållning. De redovisar att det som ska göras i verksamheterna är något som invånarna och väljarna ska få veta efter valet, inte före. Det är inte att ta ansvar och så kan vi inte ha det.

Det krävs en förändring och ett politiskt styre som kan ge besked och ta ansvar. Vi är redo och med vår budget tar vi ett tydligt helhetsansvar för vår region.

Tomas Högström (M), gruppledare för Moderaterna

Malin Gabrielsson (KD), gruppledare för Kristdemokraterna

Innehåll

Politiskt förord.....	3
Målområde 1 – Ett välmående Västmanland.....	6
En god och jämlik hälsa	6
Ungas hälsa	7
Utveckla vården tillsammans med patienten	8
Förslag till beslut.....	8
Målområde 2: Ett tillgängligt Västmanland.....	9
Regionalt ledarskap - att dra åt samma håll	9
Förslag till beslut.....	10
En trygg och modern kollektivtrafik.....	10
Förslag till beslut.....	11
Kulturlivet.....	11
Förslag till beslut.....	12
Turism och besöksnäring	12
Förslag till beslut.....	14
Målområde 3: Ett nyskapande Västmanland	14
Näringsklimat och fler i arbete.....	14
Innovativ hälso- och sjukvård	15
Innovativ kollektivtrafik och infrastruktur	15
Grön innovation	15
Utveckla arbetsplatserna	16
Lärosäten och externa samarbetspartners.....	16
Förslag till beslut.....	16
Målområde 4: En effektiv verksamhet av god kvalitet	17
Vården ska fungera	17
Vårdens mångbesökare	18
Reformering av primärvården	18
Förslag till beslut.....	19
Tillgänglig och köfri sjukvård.....	19
Ambulans- och intensivvård.....	20
Förslag till beslut.....	20
Den hållbara regionen.....	20
Förslag till beslut.....	21
Omställning för att klara hållbarhet och framtidens vård	21
Digitala vårdtjänster.....	22

Förslag till beslut.....	23
Nära vård.....	23
Våra bolag och gemensamma verksamheter	23
Förslag till beslut.....	24
Målområde 5: Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare.....	24
Personal och uppdragstagare	24
Hyrpersonal.....	25
Trygga arbetsplatser	25
Effektiv administration.....	26
Förslag till beslut.....	26
Målområde 6 - En tryggare och säkrare region.....	26
Hot och våld mot vårdpersonal.....	27
En stärkt beredskap och robustare region.....	27
Förslag till beslut	28
Målområde 7: En stark och uthållig ekonomi	28
Balanskravsresultatet.....	29
Skatter och bidrag	30
Investeringar och låneramar	30
Effektivare administration	31
Vårdskuld	36
Personal.....	36
Trygghet och beredskap.....	36
Intäktsutveckling	37
Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut.....	37

Målområde 1 – Ett välmående Västmanland

En god och jämlik hälsa

Att bidra till en bättre hälsa och välmående är en viktig uppgift för Region Västmanland. Vi har ett eget ansvar för vår egen hälsa och regionen ska uppmuntra och möjliggöra investeringar i hälsa, både i form av engagemang, tid och ekonomiska resurser. Regionens folkhälsoarbete ska syfta till att genom insatser främja hälsa och förebygga fysisk, psykisk och social ohälsa i Västmanland. Evidens och hälsoekonomiska beräkningar ska vara grunden för prioriteringar, detta gäller för såväl generella som specifika satsningar.

Regionen följer hälsoutvecklingen i Västmanland genom befintlig statistik och befolkningsundersökningar som 'Liv och hälsa' samt 'Liv och hälsa ung'. Undersökningarna visar att hälsoläget i många fall är gott men också att det finns sociala och geografiska skillnader i hälsoläge samt levnadsvanor. Utöver att påverka levnadskvalitén beräknas levnadsvanor såsom rökning, riskfylld alkoholkonsumtion, ohälsosamma matvanor och fysisk inaktivitet bidra till en femtedel av den samlade sjukdomsördan. En förbättrad folkhälsa skulle utöver att leda till förbättrad livskvalité även leda till bättre förutsättningar för hälso- och sjukvården att hantera både demografiska och ekonomiska utmaningar.

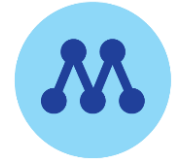
Folkhälsoarbetet i Västmanland har hittills präglats av att bygga upp en separat organisation i form av hälsocenter. Moderaterna och Kristdemokraterna har länge förespråkat en lösning där folkhälsoarbetet utgår från vårdcentralerna och föreslår därför att hälsocentralerna läggs ned, resurser från dessa tillförs därefter vårdcentralerna så att dessa kan stärka det hälsofrämjande arbetet.

En stor utmaning för regionen och samhället i stort är ökningen av psykisk ohälsa. Regionen måste möta upp det ökande behovet. Tidiga insatser ska vara basen i det arbetet. Vi välkomnar att äldrepsykiatrin nu startar upp i Västmanland. Inom Vuxenpsykiatrin har antalet självmord och självmordsförsök sjunkit jämfört med tidigare. Arbetet med självmordspreventionen behöver fortsätta och spridas till alla verksamheter så att personer i riskzonen upptäcks och kan hjälpas i tid. Även samarbetet med kommunerna är viktigt inom detta område.

Västmanlands föreningsliv har en viktig roll för att förbättra folkhälsan i Västmanland. Idrottsrörelsen erbjuder redan idag möjlighet till en aktiv fritid men mer arbete krävs för att minska hälsoklyftorna och skapa ett friskare Västmanland. Civilsamhället, idrottsförbund och studieförbunden ska vara naturliga samverkanspartners för regionen och ses som en resurs i folkhälsoarbetet, det gäller såväl arbetet med fysisk- som psykisk hälsa.

Trygghet, utbildning och tillgång till arbete är faktorer som tydligt påverkar hälsan, därför är det oroväckande att otryggheten och bidragsberoendet växer samtidigt som Västmanland har en lägre utbildningsnivå än riket i övrigt. Här krävs insatser som ligger i linje med det regionala utvecklingsuppdraget för att öka tryggheten, stärka företagsklimatet samt säkerställa att fler får de kunskaper som krävs för arbetsmarknaden. Fler elever ska klara grund- och gymnasieskolan. För det krävs ett starkt samarbete och gemensam målbild mellan regionen och länets kommuner.

Det är också oroväckande att hedersproblematiken ökar i Sverige. Under våren har det skett flera uppmärksammade våldsbrott där hedersfrågan varit i fokus. Region Västmanland har i uppdrag att

arbeta med såväl våld i nära relationer som hedersvåld. Hälso- och sjukvården spelar en viktig roll där vårdens medarbetare behöver vara väl rustade för att både se tecken och våga ställa frågor. Sedan förra året jobbar Länsstyrelsen i Västmanland särskilt med dessa frågor tillsammans med kommunerna och Regionen. Det arbetet måste intensifieras med målet att ingen pojke eller flicka, man eller kvinna ska begränsas i sina handlingar utifrån en hederskontext.

Det finns skillnader i hälsoläge mellan män och kvinnor. Såväl psykiska som fysiska besvär förekommer oftare hos kvinnor. Kvinnor gör mer av arbetet hemma i hushållen och har oftare anställningar inom det offentliga. Eftersom arbetslivet och arbetssituationen har en stor inverkan på människors hälsa är främjandet av kvinnors företagande viktigt ur en hälsoaspekt. Ett företagsklimat som aktivt främjar etableringar av företag inom vård- och omsorgssektorn kan därmed inte bara jämna ut ekonomiska skillnader mellan könen, utan även hälsan.

Region Västmanland ska vara drivande för en jämlik hälso- och sjukvård och arbetar för en förbättrad kvinnohälsa. Regionen ska följa upp skillnader i hälso- och sjukvården och i de fall där regionen inte når de uppsatta målen skall ett förbättringsarbete inledas. Viktiga steg för att stärka kvinnors hälsa som vi tidigare presenterat i budget och nu blivit verklighet är självtest för cellprov och catch-up vaccinationer mot HPV. Livmoderhalscancer är en sjukdom som kan utrotas och vi vill att regionen ska arbeta med målet att utrota livmoderhalscancer i Västmanland inom sju år.

Screeningverksamhet är en prioriterad folkhälsoinsats som under perioder fått stå tillbaka under pandemin och många har utifrån rädsla för Covid-19 avstått från att gå på kontroller. Det kommer att krävas insatser för att få fler att gå på sina screeningbesök. Utöver det vill vi att där det är möjligt ska självtester införas. Köerna och screeningsintervallet för mammografi är idag alldeles för långa. Vi vill korta köerna till mammografin genom att upphandla kapacitet så att fler får screening i tid.

HBTQIA+- personer är en högriskgrupp vad gäller psykisk ohälsa och självmord. Unga HBTQIA+- personer mår ofta sämre än jämnåriga och löper större risk att drabbas av kränkande särbehandling. Ingen ska mötas av ett bristande bemötande i Region Västmanlands verksamheter på grund av sin sexuella läggning eller könsidentitet. Oavsett vem patienten är eller vart patienten kommer ifrån ska personen mötas med respekt och utifrån sina behov och rättigheter.

Region Västmanland ska i samarbete med länets kommuner erbjuda familjer forum för diskussion och information gällande HBTQIA+.

Ungas hälsa

Trygga barn leder till god psykisk hälsa och välmående. Den tryggheten börjar i hemmet och för hälso- och sjukvårdens del inom mödrahälsovården och barnhälsovården (BVC).

Tyvär visat undersökningar att andelen unga som mår bra eller mycket bra fortsätter att minska, dessutom ökar barnfetma. Detta gäller såväl pojkar som flickor. Färre unga lever även upp till rekommendationer om fysisk aktivitet. Det finns även stora skillnader i olika sociala gruppers välmående. Särskilt påtagliga är dessa skillnader utifrån sexuell läggning, könsidentitet, socioekonomi och funktionsnedsättning.

Regionen har ett ansvar för att öka det fysiska och psykiska välbefinnandet hos unga. Genom tidiga insatser kan regionen tillsammans med länets kommuner bedriva en uppsökande verksamhet. Ungdomsmottagningarna är en viktig resurs för att ge ungdomar stöd på rätt nivå. Det är prioriterat att ungdomsmottagningar är tillgängliga och finns närvarande där unga vistas. Även elevhälsan

7Klicka här för att ange text.

måste stärkas och vara tillgänglig i hela Västmanland. Ett led i det arbetet är att regionen tar över huvudmannskapet för delar av elevhälsan.

Barn- och ungdomspsykiatrin har haft en kraftig ökning av patienter under flera års tid med konsekvensen att tillgängligheten idag brister. Den akuta situationen måste lösas. Vi föreslår därför att LOV tillämpas inom BUP för att öka tillgängligheten till BUP samtidigt som patienten får möjlighet att välja mottagning.

Samtidigt måste det förebyggande arbetet tillsammans med kommunerna stärkas. En bättre helhet mellan BUP, barnklinik, primärvård, socialtjänst och elevhälsan måste till för att barn och unga ska kunna få den vård de har rätt till. Alla förändringar ska föregås av en analys hur det påverkar kösituationen. Detta brast när regionen införde remisstvång för neuropsykiatriska utredningar.

En del av problematiken inom BUP är att patienten inte alltid kommer till rätt vårdnivå. I många fall kan enklare samtalsstöd vara lösningen för unga med psykisk ohälsa. Att få ett enklare stöd på en lägre vårdnivå likt elevhälsan, barn och ungdomshälsan (BU-hälsan) eller vårdcentralen underlättar både för patienten och för verksamheten. Att rätt patient kommer till rätt vårdnivå är en viktig nyckel för vård utan köer.

Utveckla vården tillsammans med patienten

Vi vill stärka patientens ställning. Detta ska ske bland annat genom att utveckla patientnämnden och korta både handläggningstider och svarstider. Vi vill genomföra en genomlysning för att se över hur patientnämnden kan få mer verktyg för att lösa sin uppgift, till exempel genom vite och uppföljning när verksamheter inte svarar på klagomål i tid eller vidtagit nödvändiga åtgärder.

Regionen måste mer systematiskt arbeta med att följa upp klagomål från patientnämnden, anmälda avvikelser samt revisionsrapporter.

Det är lätt att patienter som inte längre befinner sig i akut behov av behandling prioriteras ned när resurserna är knappa. Det är att tänka alltför kortsiktigt, de ekonomiska vinsterna med en god rehabilitering och habilitering finns på lite längre sikt för regionen.

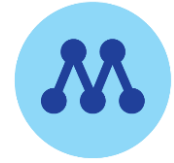
Vi tror att det finns en stor potential i att förbättra vården för dessa personer. Det handlar om att prioritera resurser men också om att involvera patienterna i sin vård och rehabilitering. Detta kan ske genom till exempel e-hälsotjänster, hjälp till självhjälp samt att bättre ta tillvara de resurser och kunskaper civilsamhället erbjuder.

För att utveckla och förändra vården mot en mer jämlik vård är det viktigt att patienterna görs mer delaktiga. Både patienterna och sjukvården har mycket att vinna på att patienters och närståendes engagemang och kunskap bättre tas tillvara.

Patientföreningar och funktionsrättsorganisationer har en viktig roll att fylla i hälso- och sjukvården. Dessa föreningar har en stor potential i att ta tillvara sina medlemmars rättigheter och medbestämmande i sjukvården. Det ligger i Region Västmanlands intresse att stärka patientföreningars och funktionsrättsorganisationers arbete och kännedomen om dem.

Förslag till beslut

8Klicka här för att ange text.

Att aktivt verka för att erbjuda ett företagsklimat som främjar etablering av vård och omsorgsföretag

Att i samarbete med länets kommuner erbjuda familjer forum för diskussion och information gällande HBTQIA+

Att arbeta för en ny huvudmannorganisation för elevhälsan

Att genomföra en genomlysning i syfte att stärka patientnämndens arbete

Att se över hur en större andel av regionens folkhälsoarbete kan bedrivas i samarbete med föreningar, näringsliv och civilsamhälle

Målområde 2: Ett tillgängligt Västmanland

Regionalt ledarskap - att dra åt samma håll

Pandemin och det förändrade säkerhetspolitiska läget har satt det regionala ledarskapet på prov. Att inneha det regionala ansvaret innebär att visa tydligt ledarskap, att ha en idé om vart Västmanland är på väg och också ha kraft att driva länet i den riktningen. Utvecklingen kan bara bli verklighet om den sker i äkta samverkan med alla Västmanlands tio kommuner, länsstyrelsen, statliga myndigheter, idéburen sektor, branschorganisationer och inte minst tillsammans med näringslivet. Detta arbete ska ske inom ramarna för RUS:en, den regionala utvecklingsstrategin.

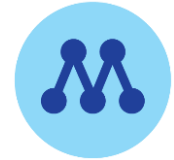
Tyvärr går utvecklingen åt rätt håll i endast 8 av 20 målområden i RUS:en. Det gör Västmanland sämre rustad för framtiden. Den utvecklingen måste vändas. Under kommande år ska RUS:en också revideras. Det finns anledning att se över hur vi stärker Västmanlands svaga områden och leder arbetet mot att fler ska jobba i RUS:ens riktning för Västmanlands bästa.

Region Västmanland har att agera tillsammans med kommunerna inom många områden exempelvis vad gäller hälso- och sjukvårdsfrågor, trygghet, kultur, kompetensförsörjning, fysisk planering, klimatomställning, trafikförsörjning och näringslivsutveckling. Det är också av största vikt att utvecklingen av Västmanland sker på ett hållbart sätt i ljuset av den gröna omställningen och målen i Agenda 2030.

Omställning är ledordet inom många områden. Just nu pågår också omställning mot en god och nära vård där en av hörnpelarna är att vården kommer närmare, ofta in i det egna hemmet. Förmågan och möjligheterna att ta ansvar för sin egen hälsa och vara medskapare, ökar också för många i takt med fler digitala möjligheter.

Samverkan med civilsamhället är centralt och där vill vi se en regional överenskommelse mellan Region Västmanland och aktörer för att skapa bättre förutsättningar till exempel gällande ökad psykisk hälsa, motverka ensamhet eller jobba för hälsosam vikt. En form skulle kunna vara särskilda uppdrag till exempelvis ideella eller idéburna organisationer (s.k. Regional överenskommelse RÖK). Region Västmanland har en bred palett av engagemang när det gäller externa organisationer som på olika sätt arbetar med regional utveckling. Det är en god ambition men upplevelsen är att den breda ansatsen kräver mer omsorg från regionens sida än vad vi i dagsläget klarar av.

Region Västmanland är en stor bidragsgivare. Årligen delas det ut bidrag i form av stora summor från flera av regionens verksamheter. Vi vill se bättre redovisning av resultat och effekter av insatserna. Vi

behöver också säkerställa att inga bidrag går till organisationer som inte är demokratiska, följer svensk lagstiftning och öppna för alla.

Förslag till beslut

Att skriva regionala överenskommelser med civilsamhället för att främja psykisk hälsa hos unga och äldre

En trygg och modern kollektivtrafik

En god infrastruktur och en smart, effektiv och attraktiv kollektivtrafik är två av nycklarna för att göra oss framgångsrikt som län.

Pandemin vände upp och ner på kollektivtrafiken i stor utsträckning. Men glädjande nog ser vi att resenärerna återvänder i hög utsträckning. Ekonomin är fortsatt påverkad om än i mindre utsträckning än tidigare år.

Tyvärr är otryggheten för stor i Västmanland och så även inom kollektivtrafik. Endast 57 % uppger att de är trygga att resa inom kollektivtrafiken. Det placerar Västmanland i den nedre regionhalvan. För Västmanlands del ser vi att detta är en del i en negativ samhällsutveckling. Därför måste insatser göras brett.

Men kollektivtrafiken måste göra sin del. Därför föreslår vi att inrätta en trygghetscentral som vi avsätter 2 mkr för. Den ska utgå från trafikledningen som arbetar under hela trafikdygnet. Vi tänker att även Västmanlands kommuner kan och bör bidra i den vidare utvecklingen. Det gäller kanske särskilt Västerås där den stora merparten av kollektivtrafiken bedrivs, särskilt under kvällar och helger,

För oss är trygghetsfrågan högt prioriterad inom kollektivtrafiken. Våra övriga förslag inom området som ökad kamerabevakning, trygga nattstopp och trygghet i den fysiska miljön återfinns under målområdet 'Ett tryggare och säkrare Västmanland'.

I ljuset av de ekonomiska konsekvenser pandemin har fört med sig för kollektivtrafiken är det än viktigare att titta på andra finansieringskällor. Ett exempel är att öka reklamförsäljningen. Även andra samarbetsformer som service till resenärerna är intressant för att öka attraktiviteten. Beslutet att förbjuda politisk reklam på bussarna är högst olämpligt och vi vill återinföra politisk reklam. Vi avser också att trappa upp reklamförsäljningen och räknar i princip med en fördubbling av intäkterna.

Idag finns anropsstyrd trafik för de som bor långt ifrån en hållplats. Vi ser att det kan finnas behov av mer flexibel kollektivtrafik på landsbygden. Kollektivtrafiken är en central del att utveckla för att länet ska bli framgångsrikt. Cykel, bil och kollektivtrafik ska vara lätt att kombinera på det sätt som passar resenären. Målet är att fler ska kunna jobba, bo och leva var de vill. Ha möjlighet att resa. Det gör det mer attraktivt att bo i Västmanland och det ökar jobbmöjligheter. Kollektivtrafiken ska vara en självklar och aktiv del i samhällsplaneringen.

Bussar och tåg ska vara punktliga och resandet vara tryggt. Den som väljer att åka kollektivt ska veta att hen kommer fram på utsatt tid. För att underlätta detta krävs bland annat smartare trafiklösningar och bättre underhåll på vägar och järnvägar. Driften ska vara pålitlig. Alla som reser eller jobbar i kollektivtrafiken ska kunna känna sig trygga.

Tillsammans med en snabb teknikutveckling inom området ser vi att nya möjligheter öppnar sig med tex aggregerade mobildata. Regionen behöver kontinuerligt arbeta med att bland annat utveckla

mät- och analysmetoder för att lyckas i sitt uppdrag att bedriva kollektivtrafik av hög kvalitet, på ett effektivt sätt och med nöjda kunder.

Vi ställer inte buss mot bil, – utan vet att bägge behövs för att människors vardag ska fungera i ett växande Västmanland. I sammanhanget är det också viktigt att betona att tjänsteutveckling, samarbeten med andra aktörer, öppna data osv är möjliggörare för attraktivare resmöjligheter. Vi är ett litet län som inte behöver aspirera på att vara störst eller först, men gärna smartast. Modern, trygg kollektivtrafik som kommer i tid till rätt plats. Det är kollektivtrafik för Västmanland.

Förslag till beslut

Att inrätta ett trygghetscenter som utgår från trafikledningen i samverkan med kommuner

Att ge kollektivtrafiknämnden i uppdrag att undersöka möjligheterna för flexibelt resande på landsbygden

Att arbeta för att öka reklamintäkterna

Kulturlivet

Kulturlivet ska fortsätta utvecklas tillsammans med länets kommuner. Region Västmanland har tydliga och definierade uppgifter inom kulturområdet. Det handlar bland annat om att fördela statsbidrag och tillsammans med Västerås stad svara för Västmanlands Teater och Västmanlandsmusiken. Regionen är även bidragsgivare till studieförbund samt skolstyrelse för Tärna Folkhögskola. Regionen ska i både Västmanlands Teater och Västmanlandsmusiken verka för att det sätts upp föreställningar som lockar en stor och bred publik.

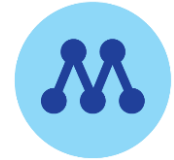
Vi anser att det är viktigt att kulturutbudet utvecklas särskilt så att barn och unga i högre grad kan ta del av kulturutbud för det krävs bättre dialog med länets skolor. För att stärka sammanhållningen, demokratin och på så vis höja tryggheten i samhället fyller allmänna samlingslokaler en viktig funktion.

Regionen har via den regionala biblioteksplanen ett läsfrämjande uppdrag som vi anser behöver utvecklas. Inte minst med tanke på att Västmanland har lägre utbildningsnivå och studieresultat än andra delar av Sverige. Läs- och skrivförståelse är en viktig del för ett lyckat integrationsarbete. I dialog med kommunerna, civilsamhället och näringslivet behöver särskilda satsningar göras inom området för att lyfta elevernas studieresultat och öka nytillkommandes chanser till att snabbare komma i arbete.

En majoritet av de professionella kulturarbetarna är egna företagare. För att fler kulturskapare skall kunna leva på sin kulturutövning behöver vi minska administrationen för dessa.

De kulturella och kreativa näringarna skapar allt fler jobb och sektorn behöver fortsatt främjas. För Region Västmanlands del anser vi att kulturpolitiken behöver en tydlig inriktning på barns och ungas behov av kultur.

Det är också av stor vikt att regionen kontinuerligt följer upp hur bidrag som fördelas av regionen används, samt också ser över hur de kan minskas. Eventuella bidrag som getts på felaktiga grund skall återbetalas. Ekonomiskt stöd ska endast ges till föreningar som grundar sig på demokratiska principer.

Moderaterna och Kristdemokraterna anser att en större andel än idag av kulturens verksamhet ska finansieras med hjälp av externa medel, till exempel crowd funding.

Förslag till beslut

Att extern finansiering av kulturens verksamhet ska öka.

Att kultur och föreningsstöd enbart ges till föreningar som agerar enligt demokratiska principer

Att arbeta för att stärka entreprenörskap bland kulturarbetare

Att självfinansieringsgraden hos Västmanlands teater och Västmanlandsmusiken ska öka

Turism och besöksnäring

De två senaste årens hemester har gjort att många fler har upptäckt både Sverige och inte minst Västmanland. Västmanland har naturen, de kreativa entreprenörerna och ett geografiskt läge som gör det nära till mycket. Västmanland har ett rikt utbud av besöksmål. Region Västmanland, tillsammans med kommuner och inte minst näringen måste tillsammans peka ut riktningen för samverkan för att stärka och profilera vår besöksnäring.

Region Västmanlands attraktivitet påverkar in- och utflyttning, invånarnas självbild, företagsetablering och besöksnäringens möjligheter. Att verka för en växande besöksnäring är strategiskt angeläget för den samlade regionala utvecklingen.

Inom dessa näringar är det många som får sitt första jobb, sitt första sommarjobb eller en fot in på arbetsmarknaden. Många är de hårt arbetande entreprenörerna som gör sitt yttersta för att få sin dröm att gå i uppfyllelse, för att andra människor ska ha ett jobb att gå till, för att tillsammans utveckla vår fantastiska region. Region Västmanland ska stötta det och bidra med vår del till den utvecklingen.

För besöksnäringens tillväxt i Västmanland krävs reformer på nationell nivå som regelförenklingar, lägre skatt och avgifter på arbete samt sänkt moms. Men också att man ser besöksnäringen som den del av svensk basnäring den faktiskt är.

Stora delar av besöksnäringen är platsbunden varvid det är av stor vikt att det finns fungerande infrastruktur i hela länet. Både vad gäller vägnät, kollektivtrafik och snabb internetuppkoppling. Västmanland har bra förutsättningar för att bli en mat- och dryckesregion och besöksnäringen spelar stor roll för tillväxten i regionen. Region Västmanland ska också fortsatt driva på för att få bli en försöksregion för gårdsförsäljning av öl och vin under förutsättning att alkoholmonopolet bevaras. Även regionens kostverksamhet bör förstärkas inom områdena innovation, säsongs- och närproducerat. Vi vill se mer vildfångad mat. Mer Västmanland på tallriken, helt enkelt. Det stärker det regionala näringslivet, och är bra för både klimat och konsument.

Elförsörjning

Tillgången på elkraft seglar upp som en faktor för regioners möjligheter för tillväxt och utveckling. Redan idag vet vi att nya etableringar kan begränsas på grund av detta. Vår region är mycket attraktiv för nyetableringar. Men det kräver att det finns möjlighet att öka användningen av el, finns inte den möjligheten riskerar vi att gå miste om arbetstillfällen och möjlighet till utveckling. Men även för Region Västmanlands egna verksamheter är det viktigt med stabil och pålitlig elförsörjning.

Vi står inför investering i ett nytt sjukhus, vi står inför utveckling av kollektivtrafiken med eldrivna fordon. Flera kommuner har expansiva planer på att bygga helt nya stadsdelar. Kraftförsörjningen och tillgången på el är något som regionen noga måste bevaka och arbeta för att säkerställa att infrastruktur och leverans håller måttet för utvecklingen av den egna verksamheten såväl som hela regionens utveckling och tillväxt.

Hållbar infrastruktur

Det är av stor vikt att skapa förutsättningar för västmanlänningar att kunna bo och verka i hela regionen. Det sker bland annat genom hållbara transporter. Det är utsläppen som ska reduceras, inte nödvändigtvis resandet. Tillgången till miljövänliga drivmedel och laddning till elfordon ska utökas. Ny teknologi och innovativa lösningar kommer att spela en stor roll för framtidens klimatlösningar.

Region Västmanland måste arbeta mer för att ytterligare medel till infrastruktursatsningar kommer Västmanland till del. Vi är förfördelade när det gäller anslag per invånare. Det gör att vi har sämre förutsättningar till god infrastruktur.

Men regionen tillsammans med kommuner och andra intressenter behöver också göra sin hemläxa. Vi behöver en regional systemanalys som tar ett helhetsgrepp om den västmanländska infrastrukturen och behoven framåt.

Infrastrukturproblem måste byggas bort för att inte bromsa utveckling och tillväxt i Västmanland. Äntligen är arbetet med utbyggnation av E18 Köping-Västjädra igång. Det kommer att förbättra tillgängligheten. Utöver det anser vi att även E20 bör byggas ut till fyrfilig motorväg. Bergslagspendelns underhåll är eftersatt. Både inom vår region och vidare upp mot Ludvika. Detta måste åtgärdas i närtid.

Frågan om dubbelspår, både i Brattheden men också det nyttillkomna i Kolbäck, är en fråga på lite längre sikt vilket också skrivningarna i Länstransportplanen ger vid handen. Vi behöver fullt utbyggt fyrspar Västerås-Stockholm, dubbelspår Västerås-Örebro vilket också är viktiga delar i att få till snabbare förbindelse mellan Oslo-Stockholm med stopp i Västerås. För regionens två hamnar är satsningen på Hjulstabron av högsta vikt. Tyvärr finns inga nya västmanländska objekt med i förslag till Nationell infrastrukturplan. Dessa objekt, och många fler, skulle kunna bli verklighet om de dyra höghastighetsbanorna regeringen ännu håller fast vid skrotas helt.

Vi behöver även arbeta för att snabba upp processerna runt infrastrukturplanering så det går i samklang med samhället och näringslivsutvecklingen. Ett exempel på detta är Finnslätten och framtida trafiklösningar där.

Västerås Flygplats fyller en viktig funktion både inom sjukvården och regional utveckling. Moderaterna och Kristdemokraterna har varit drivande i att Region Västmanland går in som delägare i flygplatsen. Nu behöver Region Västmanland målmedvetet arbeta för att flygplatsen ska utses till beredskapsflygplats. Det skulle stärka vår region och göra oss mer motståndskraftiga.

Cykeln är ett viktigt transportmedel. Det är därför angeläget att cykelinfrastrukturen byggs ut både för att ta sig till och från arbete och till rekreation och grönområden. Regionen tillsammans med andra aktörer skulle tjäna på att utveckla bättre verktyg att mäta samhällsnyttan av investeringar för att kunna prioritera satsningar som ger bäst nytta för skattepengarna.

Utbyggt bredband i hela regionen gör tillgången till digitala verktyg och samhällsservice mer jämlik i Västmanland. I dagsläget är det stora geografiska skillnader när det gäller bredbandsutbyggnad.

Regionen måste tillsammans med kommuner och näringsliv jobba för att sluta klyftorna, stad och landsbygd behöver likvärdiga förutsättningar. Bredband i hela länet är en nyckel till ett attraktivt Västmanland.

Förslag till beslut

Att arbeta för att öka Västmanlands andel av de statliga anslagen för infrastruktur.

Att ta fram en regional systemanalys för infrastruktur i Västmanland

Att Region Västmanland arbetar för Västerås Flygplats ska utses till beredskapsflygplats.

Målområde 3: Ett nyskapande Västmanland

Näringsklimat och fler i arbete

Västmanland har ett blandat näringsliv. Vi har de stora, internationella företagen såväl som de lokala entreprenörerna. Ett framgångsrikt näringsliv innebär bland annat fler arbetstillfällen som lockar människor att flytta till Västmanland. Det innebär ökade skatteintäkter för regionen.

Idag är Västmanland ett U-län när det gäller näringslivsklimat. I Svenskt Näringslivsranking är det endast 2 av 10 kommuner på topp 100. Lägg därtill att andelen kvinnor som driver företag också är bland de lägsta i Sverige. Det ger direkt effekt på bland annat skatteunderlag, hälsa, social inkludering och integration. Oroväckande är att otryggheten och brottsligheten nu i allt större omfattning även drabbar företagen. 31 procent av företagen uppger nu att deras verksamhet påverkas negativt av brottslighet och otrygghet. Det är en utveckling som måste brytas.

Region Västmanland ska stödja kommunerna i arbetet med att ge goda förutsättningar för utveckling av näringsliv, besöksnäring och kulturliv.

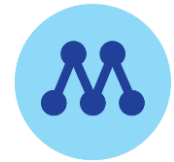
En viktig aktör i sammanhanget är Ung Företagsamhet där många unga västmanlänningar får möjlighet att prova på hur det är att vara företagare. UF Västmanland är framgångsrikt. Region Västmanland är och ska vara en självklar partner för ett ökat ungt företagande. I Västmanland ska det, oavsett ålder, kön eller härkomst, vara lika självklart att vara företagare som att vara anställd.

Varje år upphandlar regionen varor och tjänster för miljarder kronor. Att upphandla innovativt och med regional förankring stärker det regionala näringslivet. Vi vill att regionen ska möjliggöra för fler små och medelstora företag att lämna anbud vid upphandlingarna.

Näringslivet kommer också att kunna leverera många lösningar på offentlig sektors utmaningar, exempelvis inom vård och omsorg men även inom klimatomställningen. Företagande är en viktig del i att lösa våra hållbarhetsutmaningar inte minst genom innovation och sektorsövergripande samarbeten.

Länets kommuner har ansvaret för att höja kvaliteten och förbättra resultaten i grund- och gymnasieskolorna. Goda utbildningsresultat är en förutsättning för att kompetensnivån i länet höjs. Region Västmanland ska samverka på olika sätt exempelvis genom elevhälsa, barn- och ungdomspsykiatri utöver att regionen också har ett kompetensförsörjningsuppdrag.

Näringslivet har stort behov av kompetens, personer med yrkesutbildningar är eftertraktade. Västmanland har stor potential att matcha personer till dessa jobb med strategiskt arbete kring yrkesgymnasium, yrkeshögskola och andra utbildningsformer. Detta måste ske i nära samarbete med

näringslivet. Studie- och yrkesvägledarna har också en viktig roll i att matcha elever och ungdomars yrkesdrömmar med de utbildningar som ger bra och samhällsviktiga jobb.

Moderaterna och Kristdemokraterna föreslår att regionen utökar möjligheterna till vårdval inom vissa verksamhetsområden. Genom att optimera de regionala stödsystemen utifrån näringslivets behov och möjligheter samt att göra det enkelt för företagen att hitta rätt i systemet skapas förutsättningar för små- och medelstora företag att växa.

För näringslivets framtida utveckling är några delar centrala. Tillförlitlig infrastruktur både vad gäller elförsörjning, bredband och transportinfrastruktur och dessutom tillgång till mark för etablering av företag och bostäder.

Innovativ hälso- och sjukvård

Regionen bör aktivt söka upp och delta i utveckling för innovationer i vården. Det arbetet behöver inte enbart ske via Sveriges kommuner och regioner (SKR) utan kan även ske tillsammans med andra regioner, externa organisationer och företag. Detta i syfte att hitta nya former och funktioner som underlättar och förbättrar västmanlänningens möte med hälso- och sjukvården.

Det är viktigt att mäta och utvärdera den medicinska kvalitén. Ett sätt att uppnå det på är att registrera i kvalitetsregister. Dessa register bidrar med underlag till en stor del av forskningen en mer jämlik vård i landet. Arbetet är dock tidskrävande vilket gör att det ibland prioriteras bort eller att tid som kunde ha använts för patientmöten istället används för administration. Vi vill driva på utvecklingen och arbeta för direktöverföring från journal till kvalitetsregister. Det leder till både mindre administration för vårdpersonalen samtidigt som vi säkerställer att viktigt data rapporteras in.

Innovativ kollektivtrafik och infrastruktur

AI, självkörande bussar, big data och snabb tjänsteutveckling är en del av framtidens kollektivtrafik, Västmanland måste vara rustad för att möta utvecklingen och ha en plan för hur vi tar oss an utvecklingen. Region Västmanland spelar en viktig roll i att stärka forskning, innovation och utveckling. Även kollektivtrafiken kan och bör medverka i detta.

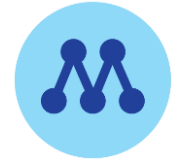
Elektrifieringen av transportsektorn är viktig och nödvändig. Omställningen behöver växlas upp. Dock behöver regionen arbeta mer för att den effektkapacitetsbrist som Mälardalsregionen lider av som riskerar att lägga en hämsko på utvecklingen byggs bort i snabbare takt än nu planerat.

Den tekniska utvecklingen går fort, Region Västmanland bör bejaka och arbeta för delaktighet i innovationer inom området oavsett om det handlar om vätgas, självkörande fordon, intelligent trafikstyrning eller att öka trafiksäkerheten. Region Västmanland behöver signalera att vi vill vara en aktiv part i omställningen och utvecklingen av ett hållbart och fossilfritt transportsystem.

Grön innovation

Det finns inga alternativ än att bli klimatneutral. Vi vet att för exempelvis näringslivets del är klimatomställningen oerhört central. Ägare, kunder, medarbetare, alla trycker på för en grön omställning. Det finns en enorm kraft i det.

Gällande inköp är området brett och komplext. Hållbarhetsfrågorna måste involveras tidigt i processen för att kunna ställa relevanta krav. Vi skulle kunna nå längre genom att systematisera arbetet och tidigt inkludera hållbarhetskrav.

Utveckla arbetsplatserna

En arbetsplats som inte utvecklas och prövar nya vägar når aldrig framgång och är inte heller intressant att söka sig till. Det är därför viktigt att ett organiserat utvecklingsarbete hela tiden pågår. Ständiga förbättringar som gärna drivs från medarbetarhåll. Det kan vara att implementera nya arbetssätt, tillämpa nya forskningsresultat, ge möjlighet att pröva nya lösningar.

Nya driftformer är ett sätt som visat sig vara framgångsrikt. Vi ser därför att regionen öppnar upp för att fler verksamheter ges möjlighet att drivas i bolagsform, intraprenad eller varför inte i form av non profit. Eftersom länet inte utmärker sig vad gäller kvinnors företagande, snarare tvärtom, och regionen har många kvinnor anställda i olika roller, så kan det även vara ett sätt att nå målet att öka andelen kvinnliga företagare.

Lärosäten och externa samarbetspartners

Region Västmanland ska arbeta tillsammans med Mälardalens Universitet och andra lärosäten för att påverka utbildningen efter sjukvårdens behov, både till omfattning, innehåll och dimensionering. De som utbildar sig till sjuksköterska ska snabbt kunna börja och arbeta i vården.

Regionen bör också sätta upp mål om att fler patienter ska tillfrågas om att delta i kliniska studier. Vi vill se ökade möjligheter att involvera Uppsala- och Mälardalens universitet i fler delar av regionens kliniska forskningsarbete.

För att klara samhällsbygget krävs samhällsbyggare. Det är brist på en rad yrken som exempelvis fältarkeologer, anläggningsarbetare men även lantmätare och exploateringsingenjörer. Utöver det finns stort behov av buss- och tågförare och underhållstekniker. Kompetensbehovet är stort, samtidigt som arbetslösheten fortsatt är hög i Västmanland. Mälardalsrådets 'En bättre matchning' pekar på just detta och vikten av att fler utbildningsinsatser placeras i vår del av Sverige och vi ser gärna att det blir i Västmanland.

Region Västmanland är engagerat i ett stort antal externa organisationer som verkar inom den regionala utvecklingen. Utifrån de effekter som organisationerna redovisar ser vi utrymme för omfördelning inom ramen för de regionala utvecklingsmedlen.

Förslag till beslut

Att möjligheterna till vårdval utökas inom vissa verksamhetsområden

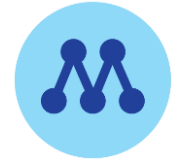
Att Region Västmanland tillsammans med näringslivet stöder och stimulerar arbetet med att få fram mer teknik och innovationer som kan minska länets klimatavtryck.

Att införa utmaningsrätt i regionen

Att stärka arbetet med kompetensförsörjning och verka för en bättre matchning på arbetsmarknaden

Att se över alla regionala bidrag och medlemskap i externa organisationer, prioritera effekter och omfördela medel utifrån den utvärderingen

Att driva på utvecklingen för direktöverföring till kvalitetsregister

Målområde 4: En effektiv verksamhet av god kvalitet

Vården ska fungera

Moderaterna och Kristdemokraterna prioriterar satsningar som leder till stärkt vårdkvalitet och högre tillgänglighet för patienter och invånare. Alla västmanlänningar har rätt till säker vård i rätt tid.

Vårdköer och väntan gör ingen patient gott och tiderna för vårdgaranti används mer som förväntad väntetid än det tak som det är tänkt. Under väntetiden försämras ofta hälsotillståndet. Vårdköer leder till högre vårdkostnader och försämrad arbetsmiljö. På grund av pandemin har vårdköerna ökat kraftigt. Därför har också staten skjutit till stora summor pengar för att vårdskulden ska kunna arbetas bort.

Även om förbättringar skett gällande exempelvis långväntarna inom ortopedi så är vårdköerna inom till exempel BUP oacceptabelt långa. Vårdgarantikontoret har varit framgångsrikt med att rensa i vårdköerna och att hjälpa patienterna till snabbare vård. Vi vill att vårdgarantikontoret utnyttjas i högre grad och arbetar med samtliga kliniker.

En förutsättning för väl fungerande sjukvård är stabil bemanning. Stora pensionsavgångar förväntas nå sin kulmen 2022. Särskilt fokus behöver läggas på kartläggning av eventuell brist av vissa kompetenser och samtidigt styra om mot bemanning som mer motsvarar behoven inom nära vård. Vi ser gärna ett system som uppmuntrar medarbetare att arbeta något år extra. Vi föreslår en personalsatsning inom patientnära arbete för att erfarna ska stanna längre.

Psykiatri i Västmanland brottas med en rad problem. Under många år har psykiatri fått tillskott i form av statsbidrag och extra bidrag från regionstyrelsen. Trots det kvarstår problem med växande köer och bristande tillgänglighet. Att lösa bemanning och minska andelen hyrpersonal i psykiatri är avgörande för att ge befolkningen vård i tid till god kvalitet. Detta gäller såväl vuxen- som barn- och ungdomspsykiatri.

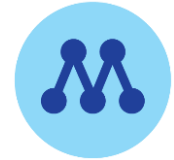
På grund av de långa köerna och brist på kompetens blir förskrivning av läkemedel onödigt hög, då det finns begränsade möjligheter att erbjuda annan behandling, samt för att läget ofta blir akut.

Vi föreslår en medicinsk jämförelse mellan barn- och ungdomspsykiatri och barn- och ungdomsmedicin. Framför allt för att se att vården är likvärdig vad gäller bemanning i slutenvården och vad gäller uppföljning av läkemedel. Barn- och ungdomspsykiatriens budgetram ska täckas inom grundfinansieringen. Eventuella statsbidrag ska täcka extraordinära kostnader och utvecklingsarbete.

Vi föreslår att den rättspsykiatriska kliniken utvecklas till ett rättspsykiatriskt centrum. Det bör ske i nära samarbete med Centrum för klinisk forskning och Region Uppsala.

Det är anmärkningsvärt att Västmanland inte har satsat på förlossningsvården och kvinnors hälsa i lika stor utsträckning som resten av landet. Det är tydligt inte minst vad gäller eftervården, även om framsteg nu görs. Trots årtal av olika satsningar på såväl att utbilda fler barnmorskor som att utveckla vården så kvarstår problemen med bemanning och bristande vårdkvalitet. Problemen med den västmanländska kvinnosjukvården behöver tas på större allvar. Vi föreslår en opartisk granskning av såväl arbetsmiljö som vårdkvalitet av hela kvinnoklinikens ansvarsområde.

För att öka tillgängligheten inom specialistvården och stärka den ekonomiska styrningen föreslår vi att någon verksamhet inom specialistvården upphandlas.

Under 2021 har styret beslutat om att starta planerad operationsverksamhet i Sala, något M och KD kritiserat då beslutsunderlaget saknade såväl trovärdiga ekonomiska kalkyler som riskbedömning gällande arbetsmiljö. Uppstarten av arbetet har redan förskjutits p g a dåligt förarbete gällande upphandling dessutom har riskerna i den ekonomiska kalkylen ytterligare förstärkts. Vi anser att ny konsekvensbeskrivning för hela länets operationsverksamhet ska göras innan projektet fortskrider. Vi är inte beredda att offra en välfungerande verksamhet i Köping på dessa lösa grunder.

Vårdens mångbesökare

De mest sjuka äldre är en patientgrupp som är extra viktig att värna om. Äldre som är drabbade av flera olika sjukdomar tillbringar ofta många och ibland onödigt långa, vistelser på sjukhusen. De är ofta återkommande patienter där återinlägningsgraden är hög.

Covid-vården har synliggjort styrkor och svagheter i den västmanländska vården. Förmågan att ställa om och ta hand om den akuta situationen är och har varit mycket god. Uppföljning och i synnerhet rehabilitering inom öppenvård har dock stor förbättringspotential. Personer som behandlats och varit sjuka i Covid 19 är en ny stor patientgrupp. De har vårdats med hjälp av stora resurser, även rehabiliteringen tillbaka till ett gott liv ska också fungera.

Cancervården har under pandemin satts på stora prov. Dock ökade inte köerna under första delen av 2020. Samtidigt har människor avstått att vända sig till sjukvården, vilket resulterat 12 % färre cancerdiagnoser mars-augusti 2020 jämfört med tidigare år. Utöver det sattes screeningprogrammen på paus, vilket kommer ta tid att jobba ikapp. Tecken finns på att människor som avstått att besöka sjukvården nu hör av sig och då med ett större vårdbehov än tidigare.

Reformering av primärvården

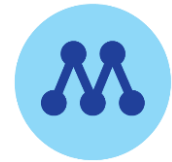
En stor ansats har gjorts under mandatperioden för att göra om regelverket (primärvårdsprogrammet) inom den västmanländska primärvården. Dock saknades tillräckligt god politisk förankring.

En stor skillnad jämfört med andra regioner är det stora uppdrag som ligger på varje vårdcentral; att tillhandahålla samtliga kompetenser under samma tak. Tyvärr har regelverket lett till att primärvården i Västmanland inte klarar uppdraget. Kvalitetsbristerna är många – dessutom hämmar det stora uppdraget att nya vårdcentraler startas. För att underlätta nyetablering föreslår vi en startersättning. Därutöver vill vi öka kraven för att uppnå kvalitetsmålen. Skärpt kvalitetsgranskning och vite för avsaknad av målluppfyllelse.

Vi är även överens om att ställa högre krav gällande digital tillgänglighet.

För att fler patienter ska få träffa samma läkare, för att alla ska kunna komma i kontakt med vårdcentralen utifrån vårdgarantin och för att vårdkvaliteten ska stärkas vill vi reformera regelverket så att kärnuppdraget som ska finnas på varje vårdcentral blir mindre och sedan kompletteras med tilläggsuppdrag varvid lösningarna kan se ut på olika sätt. Alla ska erbjuda en sammanhållen vårdkedja. På så vis kan vårdcentralerna samarbeta kring vissa resurser, som till exempel fysioterapi och det bli både enklare och mer attraktivt att starta och driva vårdcentral i Västmanland.

För att öka tillgängligheten och driva på utvecklingen i primärvården vill vi underlätta för nya vårdcentraler att etableras i länet, såväl privata som offentligt drivna. I avsatt summa för primärvården ingår en etableringsersättning riktat mot platser där ytterligare etablering är önskvärd.

I Västerås öppnade tidigare jourmottagningen i anslutning till stora akuten. I samband med öppnandet togs remisskrav bort. Öppettiden för jourmottagningen beslutades vara 15.00-23.00. Sedan dess har den digitala vården utvecklats och vi ser en tendens till att det blivit svårare att få tid på eftermiddagen på sin vårdcentral. Därutöver behöver förlossningen avlastas under jourtid gällande halvakuta besök och telefonsamtal. Vi vill därför att en ny analys görs av primärvårdens jouruppdrag.

Ett lyft inom primärvården behövs för att fler cancerdiagnoser ska upptäckas tidigare, men också för att invånarna själva ska våga höra av sig till sjukvården. Ett exempel är äggstockscancer som drabbar yngre kvinnor.

Förslag till beslut

Att i samband med utbyggnad av rättspsykiatriska kliniken inrätta rättspsykiatriskt centrum i samarbete med Region Uppsala

Att via lagen om valfrihet teckna avtal inom barn- och ungdomspsykiatri med tydliga krav på samarbete, kvalitet och deltagande i uppföljning samt vite vid brister

Att avsätta 10 miljoner kronor för ökad tillgänglighet och forskning inom primärvården

Att utvärdera primärvårdens jouruppdrag

Att utöka andelen utbildningstjänster inom psykiatri

Att särskilt följa att tillgång till beroendevård ökar enligt överenskommelse med länsstyrelsen

Att reformera regelverket inom primärvården och möjliggöra kärnuppdrag samt tilläggsuppdrag

Att kraftigt öka användandet av digitala tjänster hos länets vårdcentraler, till exempel förnyelse av recept och vid halvakuta frågor till barnmorska.

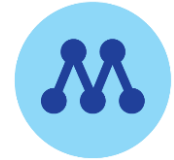
Tillgänglig och köfri sjukvård

För att höja vårdkvaliteten och göra vården mer tillgänglig samt att höja produktiviteten, vilket är nödvändigt för att klara bemanningen, pågår arbete mot en mer nära vård i hela länet. Det handlar om en väl utbyggd primärvård som svarar mot patienters och befolkningens behov. Men det handlar också om närhet till specialistvård som idag ges på sjukhus, men som skulle kunna ges närmare hemmet.

Staten satsar stora pengar på att hela landet ska utvecklas mot en mer nära vård. Regionstyrelsen behöver fastställa mätbara mål för att styra den nära vården mot att långsiktigt hantera kommande kostnadsökningar med anledning av nytt akutsjukhus samt framtidens förutsättningar att bemanna sjukvården och ökad patientsäkerhet.

Statsbidrag gällande nära vård borde också användas till ST-tjänster inom bristyrken allmänspecialist, psykiatriker och geriatriker, vilka alla har stark koppling till de utpekade inriktningarna för nära vård.

Länsdelssjukhusen i Köping, Sala och Fagersta är viktiga för länet. De måste utvecklas. Att se till länsdelssjukhusens kompetensområden och utveckla dessa ger inte bara närhet till vård, det gör också sjukhusen mer attraktiva som arbetsplatser och möjligheten att rekrytera och behålla personal

förenklas. Vi vill att dagkirurgin och rehabilitering i Köping utvecklas förslagsvis med inriktning mot ortopedi.

För att stärka kompetensen i den kommunala sjukvården och för att hitta bättre gemensamma rutiner i gränslandet mellan regionens och kommunens sjukvård föreslår vi att initiativ tas för en gemensam utbildningsenhet med fokus på äldres vård.

För att klara vårdköerna och behovet av investeringar behöver samarbetet med andra regioner utvecklas.

Ambulans- och intensivvård

Behovet av bilambulans och den prehospitla vården, liksom sjuktransporterna behöver utredas ytterligare inklusive rekryteringsbehov. Det finns behov av att styra efterfrågan av ambulans till alternativ som är mer lämpade för det enskilda behovet. Det kan ske genom att utöka uppdraget för sjuktransporter eller genom att investera i en s.k. lättambulans eller genom uppstart av psykiatriambulans.

Avgift införs med undantag för akuta blåljustransporter, för att styra mot enklare patienttransporter. Allt detta bör dock belysas i en särskild utredning, gärna i samråd med Region Uppsala och Region Sörmland för att hitta fungerande exempel.

Under pandemin har brist på specialistsjuksköterskor inom anestesi, intensivvård och operation satts på sin spets. Enligt regionens kompetensförsörjningsplan kommer det råda stor brist på dessa grupper på såväl kort som lång sikt. Med tanke på utökning av antalet vårdplatser på IVA och det stora antalet operationer för att arbeta ikapp vårdskulden krävs åtgärder utöver de vanliga för att klara bemanningen och för att fler ska vilja arbeta inom dessa områden.

I det nya akutsjukhuset planeras för ytterligare intensivvårdsplatser på neonatalvården, även där kommer därmed behovet av intensivvårdspersonal öka.

Problemen med rekrytering har resulterat i att nybyggda lokaler och inrättade vårdplatser ej kan nyttjas. Inom planperioden bör även utökning ske av ytterligare plats inom neonatalvården för att klara av att takta upp bemanning och kompetens mot det nya antalet vårdplatser.

Förslag till beslut

Att utreda hur den mobila familjeläkaren ytterligare kan bistå psykiatrins patienter

Att väl fungerande samordnade insatser utanför sjukhusen för de mest sjuka äldre ska öka

Att utreda hur ambulans och sjuktransporter bättre kan motsvara behoven i syfte att fler patienter ska transporteras på rätt vårdnivå

Att andelen undvikbar slutenvård ska minska

Att statsbidrag för Nära Vård även ska användas till ST-tjänster inom psykiatri, allmänspecialist och geriatrik

Att fler specialistsjuksköterskor inom IVA, anestesi och operation ska utbildas

Den hållbara regionen

Region Västmanland ska arbeta målmedvetet för att uppfylla våra åtaganden av Agenda 2030. Tittar man på utfallet hittills är det ett blandat resultat. Vi är bra på att jobba heltid, att använda lite vatten

20Klicka här för att ange text.

och energi per person, samt att vi nästan uteslutande har fossilfria drivmedel i kollektivtrafiken. Vi är däremot röda när det gäller trygghet och antalet anmälda brott ligger högt. En tredjedel av Västmanlänningarna saknar tillit till andra, arbetslösheten är högre och utbildningsnivån lägre, män lever kortare i Västmanland än i riket och det är endast fyra regioner som har större andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll än Västmanland.

Moderaterna och Kristdemokraterna anser att vägen till framgång inom flera av områdena går via en trygg uppväxt, utbildning, jobb och tillväxt. Regionen bör ta initiativ att tillsammans med kommuner och andra att arbeta för att ändra attityderna till utbildning och entreprenörskap. Det trygghetsskapande arbetet måste förstärkas, där behöver regionen flytta fram sina positioner både vad gäller delar vi är direkt ansvariga för och där vi tillsammans med andra kan göra skillnad.

Moderaterna och Kristdemokraterna tar ansvar för att driva på regionen i en riktning vi anser behövs. Från vår sida kommer vi driva på för åtgärder som inom miljö- och klimatområdet ger konkreta resultat. För att den sociala hållbarheten ska öka med bland annat ökad jämställdhet och trygghet.

Det är bra och viktigt att vatten nu uppmärksammas särskilt i det nya hållbarhetsprogrammet. Västmanland har inte lyckats nå flera av miljömålen med koppling till vatten. Rent vatten kommer också framgent att bli än mer viktigt. Idag är vi det län med sämst andel sjöar med god ekologisk status.

Antibiotika och många andra läkemedel kan ha och har en negativ påverkan på såväl vår miljö som vår hälsa. Att se till att de inte hamnar i natur och vattendrag är av största vikt. Förskrivningen av antibiotika måste fortsatt minska. Destruktionen av läkemedel behöver förbättras för att minska utsläpp i våra vattendrag. Stort fokus bör också läggas på att åstadkomma sjukvårdsbyggnader med så låg belastning som möjligt på miljön.

Utbyggnaden av bredband på landsbygd ska påskyndas för att kunna säkerställa att sjukvård kan ges i hela länet men också för att möjliggöra för medarbetare att arbeta hemifrån. Genom säkrare internetuppkoppling förväntas transporter minska.

Förslag till beslut

Att arbeta mer strategiskt med hållbarhetsfrågor kopplat till upphandling och inköp

Att analysera hur miljö- och klimatbelastning kan minska via goda materialval och lösningar i kommande sjukvårdsbyggnader

Att särskild upphandlingsmetod provas för att öka andelen lokalt producerade råvaror i sjukhusmaten.

Omställning för att klara hållbarhet och framtidens vård

Region Västmanlands fastighetsbestånd är i skriande behov av förnyring. Många av husen och lokalerna är över 40 år. Samtidigt påverkar ny teknik och nya läkemedel vårdens processer och därmed lokalbehovet i allt större utsträckning.

Region Västmanland har med anledning av byggnation av de nya sjukhusbyggnaderna i Sala, Västerås och Köping goda möjligheter att förändra processer och ta de digitala kliv som är nödvändiga för att

klara framtidens bemanning och tillgång till sjukvård. I samband med byggnationer liksom rivning ska regionen också ställa om till en än mer klimatsmart verksamhet.

Inför byggnation av akutsjukhuset i Västerås bör lokalbehovet noga prövas i syfte att bättre utnyttja digital teknik och vårdbesök på annan plats än på sjukhuset. Det är bra att det ska beslutas om en fastighetsutvecklingsplan vilket vi har efterlyst för att få en mer komplett bild av investeringsbehovet. Prioriteringar kommer bli nödvändiga. Vi ser allvarligt på att väl fungerande lokal för klinisk träning saknas och kommer så göra under en längre period. Det kommer få konsekvenser för såväl arbetsmiljö som patientsäkerhet. Vi vill att fler alternativ för lokal presenteras, inklusive nybyggnation i samma byggnad som eventuellt parkeringshus.

Det har pågått arbete för att införa vårdnära service för att avlasta vårdpersonalen. Införandet ska vara kostnadsneutralt för sjukvården. Såväl den externa uppföljningen som revisorernas granskning visar på kvalitetsbrister med stort missnöje gällande städningens kvalitet och dessutom hög rotation på personal. Samtidigt har antalet vårdrelaterade infektioner ökat, vilket indikerar behov av skärpning av hygienrutiner för alla medarbetare i sjukvården. Vårdhygien behöver tas på större allvar.

Det är inte bara digitaliseringen som ger nya perspektiv och förutsättningar för framtidens vård. Forskning, nya läkemedel och behandlingsmetoder skapar också förutsättningar för vården att behandla fler diagnoser. Men det kräver också hälsoekonomiska avväganden och underlag för att ge vägledning till beslut. Andelen kortsiktiga överenskommelser med staten ökar. Därutöver finns det projektmedel att söka via exempelvis EU och Vinnova.

Pengar ska trots sin kortsiktighet användas på ett hållbart sätt och ge långsiktiga positiva effekter för såväl vårdens resultat, som ekonomi, människor och miljö. Uppföljning och implementering av nya arbetsätt, liksom utfasning av äldre metoder behöver stärkas. Positiva ekonomiska effekter av forskning ska tydliggöras. Samarbete med näringsliv och andra aktörer gällande innovationer ska öka. Det räcker inte med framtagande av en forsknings- och innovationsstrategi – det krävs också beslut om åtgärder så att verksamheten går framåt.

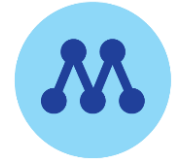
Då forskning, innovation, samverkan och uppföljning är naturliga delar i de statliga överenskommelserna föreslår vi att under planperioden avsätta 5 mkr per år för sådant arbete kopplat till områdena i de statliga överenskommelserna.

Digitala vårdtjänster

Region Västmanland ligger långt efter exempelvis Region Stockholm när det gäller utveckling av digitala vårdtjänster. Via Region Stockholms app "Alltid Öppet" kommer invånarna enkelt i kontakt med husläkarmottagning, BVC, barnmorskemottagning, råd och stöd om funktionsnedsättningar, boka tid på mottagning för olika yrkeskategorier, mottagning för sexuell hälsa och Stockholms mansmottagning (för män och transpersoner). Varför finns något liknande ännu inte för Västmanlänningarna?

Den digitala vården är här för att stanna, offentlig sektor måste klara av att möta utvecklingen. Det enklaste sättet borde vara att söka samarbete med regioner så som Stockholm för att gemensamt kunna erbjuda invånarna den här typen av digital vård.

Den mobila vården liksom ny digital teknik kan bli särskilt betydelsefull för personer med kroniska åkommor och som ofta besöker vården, unga som gamla. Med hjälp av digital teknik där patientens

symptom och kontrollerade värden kan registreras kan det sedan räcka med att träffa läkaren via telefon eller dator. Möjlighet finns att koppla monitorering till 1177 där bemanning finns dygnet runt. Vi vill pröva den möjligheten.

Cosmic är journalsystemet som används inom Region Västmanland liksom flera andra regioner. Utvecklingen av journalsystemet beräknas kosta många miljoner kronor framöver. För att hålla nere driftkostnader, för effektivt utnyttjande av bristkompetenser och för att på ett bättre sätt sprida väl fungerande exempel behöver samarbete mellan landets Cosmic-användare stärkas.

Förslag till beslut

Att Region Västmanland snarast inleder samarbete med andra regioner för ökad tillgänglighet till digitala vårdtjänster och behandlingsmetoder

Att via 1177 pröva monitorering av patienter med kroniska problem exempelvis kroniskt obstruktiv lungsjukdom, KOL

Att stärka samarbetet med andra regioner gällande upphandling, drift och support inom IT.

Att andelen medarbetare som har delat uppdrag vid universitet/högskola ska öka.

Att säkerställa lokal för praktisk klinisk träning på Västerås sjukhus

Nära vård

Mycket tid och resurser läggs nu ner inom hela det offentliga Sverige och särskilt inom hälso- och sjukvården i projektet "Nära vård". Nära vård lanseras som den optimala lösningen för att lösa alla problem inom vårdsektorn. Med Nära vård flyttas vård och patienter ut från slutenvården och sjukhusen för att i större utsträckning vårdas i omsorgs- eller eget boende. Särskilda vårdinsatser ska göras av regionanställd personal genom mobila team, ökad digitalisering och mer hemsjukvård.

Från vår sida ser vi stora möjligheter med projektet, men vill varna för den övertro som finns på många håll om att Nära Vård leder till minskade kostnader. Vi anser det nödvändigt att samtal inleds över hur medelstillelningen till utvecklingen av Nära vård går till eftersom regionen erhåller i statsbidrag över 300 miljoner kronor 2021-2023. Särskilt angeläget är att främja utvecklingen av ökad mobilitet inom den öppna specialistvården. Vi föreslår därför att en del av statsbidraget ska vara prestationsbaserat för detta ändamål.

Vi anser att hälsocentralerna ska läggas ner och att det förebyggande hälsoarbetet tydliggörs för vårdcentralerna.

Våra bolag och gemensamma verksamheter

Folktandvården Västmanland AB (FTV) är ett av regionen helägt bolag som bedriver allmäntandvård och sjukhustandvård vid äldreboende i länets samtliga kommuner. Det förebyggande arbetet med en god munhälsa är, och blir, en allt viktigare del i FTV:s arbete. Det syns i det arbete som riktas mot förskoleklass, skola och äldreomsorg. Rekrytering, i synnerhet tandhygienister, är ett av bolagets största problem.

Utvecklingen med Nära vård och förflyttning av kompetens och resurser från den slutna vården till primärvårdsnivån ska enligt vår mening även omfatta mun och tandhälsa. Ett led i den utvecklingen är att flytta specialisttandvården som idag organiserad inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen till

Folk tandvården AB. Det innebär ökade förutsättningar till kompetensutveckling och forskning inom folk tandvården.

Svealandstrafiken AB är ett samägt bussbolag för kollektivtrafik i Örebro och Västmanlands län. Modellen med bussbolag i egen regi i kombination med upphandlad trafik har varit gynnsam för Västmanland. Region Västmanland måste säkerställa det även framledes. Vår lösning ska vara lika, eller mer, effektiv som andra jämförbara alternativ, avsteg i form av beslutade ambitioner ska vara transparenta och tydligt redovisade. Kost och ambulansverksamheten finns i samarbeten med andra län inom Mälardalen. Moderaterna och Kristdemokraterna är positiva till samarbeten över länsgränser, och ser det som en nödvändighet för att få så mycket verksamhet som möjligt för skattebetalarnas pengar. Samägande och gemensamma verksamheter ställer dock särskilda krav på ledning och styrning.

Istället för en intraprenad för regionens vårdcentraler borde ett helägt bolag ha skapats. För att ges mer frihet att konkurrera på lika villkor som marknaden anser vi att bolagen liksom intraprenaden ska ges större frihet till att göra egna upphandlingar, så länge gemensam struktur för till exempel IT upprätthålls.

Kostverksamheten har i uppdrag att tillaga och leverera patientmat. Kostverksamheten hade några goda år av uppmärksamhet och vunna priser. Det är ett gott betyg på verksamheten och som gjort att vårt koncept ses som ett föredöme för flera andra regioner. Måltiden är en viktig del av en sjukhusvistelse.

Trots att Regionfullmäktige bifallit förslag om Food Truck utanför sjukhusen har detta ännu ej verkställts. Ytterligare plats för att inhandla mat är efterlängtad av medarbetarna.

Förslag till beslut

Att bolagen och intraprenaden ska ges större frihet till att göra egna upphandlingar.

Att utvärdera de ekonomiska- och verksamhetsmässiga effekterna av bildandet av det gemensamma bolaget Svealandstrafiken AB.

Målområde 5: Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare

Pandemin har varit en stor utmaning för hälso- och sjukvården. Även kollektivtrafiken och kulturverksamheterna har påverkats kraftigt. Det är beundransvärt att verksamheterna lyckats kraftsamla, ställa om och svara upp på det sätt som gjorts. Än är pandemin inte över och effekterna av den kommer att påverka regionen under hela planperioden.

Personal och uppdragstagare

Särskilda medel avsätts för kompetensutveckling, innovation, forskning och hälsofrämjande insatser i syfte att skapa bra förutsättningar för personal i regionen att utvecklas och minska andelen sjukskrivna. Under pandemin har en utbildningsskuld byggts upp. Det är viktigt att fortbildning och möjlighet till praktisk träning återupptas och kommer ikapp.

Väl fungerande chefer är en grundförutsättning för att regionen ska klara av att utveckla verksamheten både vad gäller ekonomi eller förbättrad arbetsmiljö. Regionens chefer ska ha goda möjligheter att hinna med sitt uppdrag.

Det pågår ett omfattande arbete med att utveckla lönomodellerna i regionen. Vår grundinställning är att medarbetare med hög kompetens som arbetat många år i regionen ska premieras för sin lojalitet och kompetens samt uppmuntras till att fortsätta arbeta hos regionen. Lön ska sättas i relation till kompetensmodeller.

Arbetet med att ta fram ett program för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarepolitik pågår och ska vara avslutat under 2022. I det sammanhanget är det viktigt att utvecklingsarbetet beaktar att regionen tydligare markerar att lönesättning sker individuellt och utifrån specifika arbetsuppgifter samt att prestation ska löna sig. Vid vidareutbildning och eller utökad arbete ska det synas i lönekuvertet.

Lönesättningen i regionen bör även beakta att lön inte är den enda avgörande faktorn för att ta anställning i regionen. Arbetstider, möjligheter att arbeta på distans och tydlig karriärplanering är minst lika viktiga. Inte minst kan det gälla i delar av länet som regionen har svårt att rekrytera personal till.

Sjuktalet i regionen är för höga. Det är nu så illa att regionen uppvisar de högsta sjuktalet i landet. Sjuktalet varierar stort mellan olika verksamheter. Vissa verksamheter har under flera år haft sjuktal på över 10 %. En djupare analys om sjukfrånvaron behöver göras utifrån vad som är arbetsrelaterad sjukfrånvaro och vad som inte är det. Svar behöver också sökas på vad som är grundorsaken till att Region Västmanland till och med har högre sjuktal än de flesta av länets kommuner. Normalt sett har länets region lägre sjuktal än samma läns kommuner. Målet är att sjukfrånvaron inte ska överstiga riksnittet 5,9%.

Inom vissa kompetenser råder nationell brist inom andra områden orsakar organisation, bristande arbetsmiljö och löneläge problem att rekrytera. Ständig rekrytering leder till kompetensförluster, ökad belastning på erfarna i form av handledning samt onödigt höga kostnader.

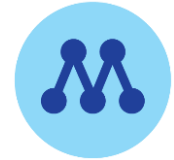
Särskilda medel avsätts för karriärtjänster vid patientnära arbete.

Hyrpersonal

Beroendet av hyrpersonal måste minska, hyrpersonal ska användas klokt. Ett stort beroende påverkar arbetsmiljön, i många fall negativt. I en del fall kan det dock vara en önskvärd lösning om det rör som om tillfälliga insatser för att lösa ett akut problem. Målet ska vara att regionens behov av hyrpersonal inte får överstiga två procent av de egna personalkostnaderna. Det är med en viss tillfredsställelse som vi kan konstatera att helgtjänster inrättats på vårt initiativ som ett sätt att vända utvecklingen och minska behovet av hyrpersonal.

Trygga arbetsplatser

Hot och våld ska inte förekomma på regionens arbetsplatser. I en tidigare publicerad revisionsrapport redovisas att 50 % av de som svarade på undersökningen att de utsatts för hot i sin yrkesutövning mer än en gång de senaste 24 månaderna. Mörkertalet får dock anses vara stort.

Signaler finns att situationen till viss del har förbättrats. Hot och våld ska inte förekomma och det ska råda nolltolerans mot hot och våld. Vi utvecklar vår syn på problemet ytterligare i målområdet "En tryggare och säkrare region".

Effektiv administration

Regionen har ett omfattande arbete med att tillskapa många styrdokument i form av planer, strategier och program. En allt för omfattande administration leder till grus i maskineriet och påverkar såväl arbetsmiljö som produktivitet negativt. Moderaterna och Kristdemokraterna avser inleda ett strukturerat arbete med att minska de administrativa pålagorna inom regionens verksamheter snarast efter valet. Inom begreppet "Effektiv administration".

En brokig mångfald av strategier, program och planer leder till dåliga förutsättningar för ett gott och tydligt ledarskap, vilket skapar en stor frustration bland chefer. Dessutom blir det svårare att nå uppsatta mål, vilket i sin tur leder till kvalitetsbrister som hög sjukfrånvaro och att nationella riktlinjer inte uppnås.

Det är nödvändigt att från politisk nivå tydligare prioritera bland administrativa krav. Detta ska leda till omprioritering inom medarbetarnas arbetsuppgifter från kontroller och rapportering till praktiskt arbete oavsett om det handlar om sjukvård eller regional utveckling.

Förslag till beslut

Att regionen ska utreda hur stor andel av sjukfrånvaron som kan härledas till arbetsmiljö samt bakomliggande orsaker

Att målet för regionen som helhet ska vara ett sjuktal som understiger 5,9 % (2021 7,3 %).

Att kostnaderna för inhyrd personal inte får överstiga 2 % av de egna personalkostnaderna och att regionen ska vara "oberoende" enligt av hyrpersonal senast vid utgången av 2023.

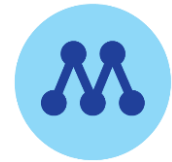
Att inleda arbete med "effektiv administration" så att resurser flyttas från administrativt till praktiskt arbete och måluppfyllelsen ökar

Att 9 mkr avsätts för karriärtjänster inom patientnära arbete

Målområde 6 - En tryggare och säkrare region

Otryggheten är ett allt större problem i Västmanland. Institutet för kvalitetsindikatorer har på uppdrag av länsstyrelsen och Region Västmanland undersökt hur västmanlänningarna upplever att det är att leva och bo i Västmanland. I undersökningen uppger 42 % av västmanlänningarna att de någon gång har oroat sig för att utsättas för våld eller hot om våld under den senaste 12 månadsperioden. Kvinnor uppger oftare att de oroas än män, varför man också kan beskriva trygghetsfrågan som en jämställdhetsfråga. Den åldersgruppen som känner störst oro för att bli utsatt för våld eller hot om våld är 25-34-åringar.

Otryggheten påverkar i stor utsträckning vilka aktiviteter som västmanlänningarna avstår från att göra, tex har ca var fjärde kvinna avstått från att gå en promenad eller löpträna och 10 % av befolkningen avstått från att åka buss eller tåg för att det känns otryggt.

Otryggheten påverkar även näringslivsklimatet i Västmanland. 31 procent av företagen uppger att de påverkas negativt av den växande brottsligheten och otryggheten. Det har gått så långt att trygghetsskapande åtgärder uppges som den viktigaste åtgärden för att förbättra näringslivsklimatet. Detta måste tas på allvar. Att få ordning på otryggheten är vår tids stora frihetsfråga.

Regionen har genom det regionala utvecklingsansvaret och den regionala utvecklingsstrategin ett ansvar i att stärka tryggheten i Västmanland. Region Västmanland ska inte bara följa hur otryggheten utvecklas utan ska också vidta åtgärder för att öka tryggheten i Västmanland. Regionen ska vara ett stöd för det kommunala trygghetsarbetet men också genomföra reformer för ökad trygghet så som trygga nattstopp, utökad kameraövervakning inom kollektivtrafiken samt inrätta en trygghetscentral inom kollektivtrafiken.

Hot och våld mot vårdpersonal

Vårdens medarbetare utsätts i allt för stor utsträckning för verbala påhopp, hot, hot om våld och våld. I takt med att samhället förändras med ökad gängkriminalitet och kriminella klaner ökar också risken för en ökad andel högriskpatienter inom Västmanlands sjukvård. Vårdens personal ska skyddas mot hot och våld i sin yrkesutövning. Ett bra trygghetsskapande åtgärd är att tillträdesskyddet stärks.

Hot och våld ska aldrig accepteras och regionen ska vara pådrivande nationellt för mer ändamålsenlig lagstiftning och ska regionalt arbeta för en tryggare arbetsmiljö och finns behov ska väktarbemanningen, skalskyddet och kameraövervakningen stärkas.

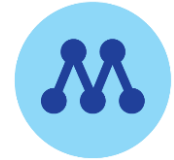
En stärkt beredskap och robustare region

Västmanland har under det socialdemokratiska styret genomgått två materielkriser. Leverantörsbytet av förbrukningsartiklar i oktober 2019 samt Coronapandemin har båda försatt Region Västmanland i en situation där förbrukningsvaror varit en bristvara. Leverantörsbytet resulterade i att 180 operationer ställdes och under Coronapandemin har tusentals läkarbesök, behandlingar och operationer skjutits upp. Under båda dessa händelser har det visat sig att regionens omsättningslager varit otillräckliga. De erfarenheter Region Västmanland har från materielkriser och det kraftigt försämrade omvärldsläget gör att Region Västmanland måste stärka sin beredskap. Vi har ansvaret för hälso- och sjukvården i Västmanland, även vid kris, katastrof och krig.

Region Västmanland måste skapa större omsättningslager i syfte att hantera framtida kriser. Detta arbete kan med fördel ske tillsammans med Västmanlands kommuner. Geografisk närhet till material är av stor vikt, därför bör Region Västmanland lyfta fram att Västmanland ligger mycket bra till geografiskt och har lämplig infrastruktur för att vara platsen för ett eller flera nationella centrallager av läkemedel och sjukvårdsmateriel.

Vi vill även utveckla Västerås flygplats så det uppfyller kraven för att vara en nationell beredskapsflygplats. Det försämrade omvärldsläget understryker behovet av att Region Västmanland ska ha förmåga enligt totalförsvarets krav. Beredskapsfrågorna inom regionens ansvarsområde ska hanteras inom den regionala utvecklingsstrategin.

Digitalisering har kommit att bli ett nyckelord och en tydlig strategisk inriktning inom alla sektorer av samhället, detta kräver dock ett systematiskt och omfattande informationssäkerhetsarbete. Oavsett hur bra IT-system regionen har leder en bristande säkerhetskultur till att både system och

människors integritet riskeras. Region Västmanland IT säkerhetskultur har tidigare klassats som bristfällig av enligt regionens egen informationssäkerhetsberättelse. Förbättringar inom området har skett men regionens IT säkerhet behöver ständigt stärkas för att möta nya utmaningar. Fokus framöver måste ligga på att både stärka system och regionens säkerhetskultur.

Vid uppföljning av regionens interna kontroll framkommer att arbete kvarstår att göra inom brandskydd. Regionen ska genom den interna kontrollen följa utvecklingen kring brandskydd och regionens verksamheter uppfylla både lagkrav och riktlinjer för brandskydd.

Förslag till beslut

Att 11 miljoner kronor avsätts i budget för att för trygghetsskapande åtgärder, stärkt beredskap samt för att minska förekomsten av hot och våld inne på sjukhusområdet

Att Region Västmanland fortsätter arbetet med att ta fram mål för regionens kris och katastrofberedskap

Att Region Västmanland fortsätter arbetet med att skapa större omsättningslager, detta ska med fördel ske tillsammans med länets kommuner.

Att Region Västmanland aktivt arbetar för att Västerås flygplats ska bli en beredskapsflygplats.

Att trygghetsfrågorna ska prioriteras upp i det regionala utvecklingsarbetet

Att Region Västmanland tar initiativ till att inrätta en trygghetscentral inom kollektivtrafiken tillsammans med länets kommuner.

Att region Västmanland aktivt arbetar för en mer ändamålsenlig lagstiftning kring hot och våld mot vårdpersonal

Att arbeta för att brottsutsatta hållplatser inom kollektivtrafiken i Västmanland förses med övervakningskameror i brottsförebyggande och trygghetsskapande syfte och att trygga nattstopp införs i kollektivtrafiken

Målområde 7: En stark och uthållig ekonomi

Framtiden är oviss, inte minst visar den senaste tidens händelser att det i allra högsta grad gäller i ekonomiska sammanhang. Under innevarande år 2022 och under planperioden 2023 - 2025 så påverkar kriget i Ukraina, stigande energipriser, högre ränteläge, lönerörelse, högre kostnader för medicin och medicinteknisk utrustning, vårdköer, brist på kompetens och svårigheter att rekrytera, förutsättningarna under vilka Region Västmanlands verksamheter arbetar. Samtidigt ställs allt högre krav på förvaltningarna från både myndigheter och invånare.

Andra faktorer som har betydelse och kan leda till högre kostnader är allt fler äldre äldre, ökad barnförmåga, stigande ohälsotal bland unga, misslyckad integrationspolitik och effekterna av pandemin. Tar vi dessutom med att det nya akutsjukhuset, när det väl är klart, innebär ökade kostnader med 400–600 mkr så står regionen inför stora utmaningar.

Under en följd av år har årsresultatet för regionen varit positivt. Till och med mycket positivt. Det har i huvudsak berott på höga statsbidrag, skatteintäkter och en stark börsutveckling. Till liten del av faktorer som beror på regionens egna åtgärder. Negativt och oroande är det faktum att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen år efter år redovisar stora underskott relativt budget. Nu aviserar förvaltningen att underskottet beräknas till 600 - 700 miljoner kronor. Moderaterna och Kristdemokraterna har vid åtskilliga tillfällen adresserat problemen att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen redovisar stora underskott, låg produktivitet i verksamheterna, en ökande administration med förslag om EIB II, översyn av avgifter och ökade intäktsmöjligheter etcetera. Styret i regionen har valt att ignorera problemet.

Nu varnar SKR även om effekterna av högre priser, ökad inflation och stigande räntor. Det tillsammans med effekterna av nytt pensionsavtal innebär påfrestningar för regionens ekonomi. Det tar sig bland annat uttryck i att LPIK/april ökar med 1,3 procentenheter till 5,1% jämfört med februariberäkningen. LPIK exklusive läkemedel, april 2022, årlig procentuell förändring 2023 5,1%, 2024 % 2,5 % och 2025 2,4 %.

Det oberoende konsultbolaget Sirona har på regionens uppdrag haft att beskriva möjligheten att nå långsiktig balans mellan verksamhet, bemanning och finansiering, samtidigt som en god tillgänglighet till vård, ett gott patientomhändertagande och god kvalitet i medicinska resultat upprätthålls. I rapporten konstateras att det behövs en omställning av hälso- och sjukvården med nya digitala lösningar, nya arbetssätt och ökad produktivitet. Vi ser det som en bekräftelse på att det vi framfört i och med att våra förslag stöds av Sironas rapport.

Balanskravsresultatet

Från Moderaterna och Kristdemokraternas sida är det viktigt att tidigt i budgetprocessen slå vakt om målet om ett resultat motsvarande kravet på God Ekonomisk hushållning (2 procent av resultatet av skatter och statsbidrag). Att tumma på den principen är att bädda för framtida problem. Tyvärr konstaterar vi att styrets underlag till budget bygger på det faktum att regionen ska överge resultatkravet för 2023 vad avser God Ekonomisk Hushållning. Det är att försöka skjuta problemen framför sig och att inte vilja ta ansvar och förslå åtgärder. Detta trots full vetskap om de framtida utmaningar som regionen står inför. Naturligtvis kan det även bero på att regionens politiska ledning saknar förslag eller vill bädda för en skattehöjning som aktualiseras direkt efter valet.

I programdirektivet för Nytt Akutsjukhus Västerås (NAV) Etapp 1, RV 2120785, 2022-3-16, har regionen redovisat att förutsättningen för att den externa låneskuldens omfattning begränsas till maximalt 5 500 miljoner kronor är att det ekonomiska resultatet uppgår till minst två procent av skatter och generella statsbidrag samt prioritering av samtliga investeringar. Om inte det målet nås riskerar kostnaderna för finansieringen av NAV att skjutas i höjden. Det innebär även ökade kostnader för verksamheten i form av högre hyra av de nya lokalerna. Tas även de aviserade räntehöjningarna och en ökad inflation med i ekvationen är det i framtiden bäddat för problem.

Att styret i det läget väljer att gå fram med ett balanskravsresultat som är 98 miljoner kronor lägre än den uttalade målsättningen är att säga en sak men göra en annan. Den typen av ledning och styrning leder till signalen att verksamheter inte behöver följa ekonomiska kravspecifikationer och riskeras leda till att förtroendet för budgetprocessen urholkas mer än det redan gjort.

Den nuvarande politiska ledningen av Region Västmanland hävdar att balanskravsresultatet ska ses över en konjunkturcykel och att regionen har en följd av år med ett resultat över balanskravsresultatet. Det är förvisso sant men om inte åtgärder vidtas tidigt så blir det än svårare

29Klicka här för att ange text.

att senare komma till rätta med problemen. Det visar sig inte minst i utvecklingen av det växande underskottet inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Skatter och bidrag

Moderaterna och Kristdemokraterna står fast vid en oförändrad skattesats om 10:88. Vi kan konstatera att skatteintäkterna, över åren, stadigt har ökat och till och med överträffat budget.

Prognos från SKR 2022-04-28

Belopp i miljoner kronor	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skatteintäkter	7 018	7 463	7 731	8 003
Inkomstutjämningsbidrag	1 239	1 348	1 400	1 451
Kostnadsutjämningsbidrag	33	44	50	54
Regleringsavgift	123	20	12	-28
Införandebidrag	28	0	0	0
Statsbidrag för läkemedelsförmånen	939	966	1 016	1 069
Summa skatter och statsbidrag	9 381	9 841	10 209	10 547

De riktade statsbidrag som återfinns i vår budget utgår från SKR:s sammanställning för planperioden.

Investeringar och låneramar

I programdirektivet för Nytt Akutsjukhus Västerås (NAV) Etapp 1, RV 2120785, 2022-3-16, finns även en skrivning om prioriteringar av samtliga investeringar. Det är ytterligare ett exempel på beslut som styret väljer att bortse från. Nyligen har förslaget lagts om kommande investering utanför plan av parkeringshus för 200 miljoner kronor och investeringar nya operationslokaler i Sala för 30 miljoner kronor. Syftet med skrivningen om prioritering av investeringar är att regionen som ska hålla sig inom en ram som är långsiktigt ekonomiskt hållbar. Det vi ser nu är det motsatta och är inte hur vi anser att en framtidsorienterad regionledning ska agera. Vad gäller investeringen i nya operationslokaler i Sala så anser vi att det bygger på ett milt uttryckt undermåligt beslutsunderlag. Det innebär bland annat överföring av resurser från operationskliniken som ska hämta hem effektivitetsvinster på 5% för att ekvationen ska gå ihop. Dessutom anser vi att det inte är önskvärt att regionen bedriver opererande verksamhet vid tre enheter. Ska en satsning göras för att öka kapaciteten vad gäller planerade kirurgi så ska den göras vid Köpings sjukhus och med ett bättre underlag än vad som redovisats för Sala sjukhus.

Förslag investeringsramar

Belopp i miljoner kronor	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Inventarier och utrustning	289	222	221	220
Byggnadsinvesteringar varav akutsjukhus Västerås	762	828	1019	1 530
varav ny sjukvårdsbyggnad Sala	371	560	685	1 407
	67	0	0	0
Investeringar totalt	1 050	1 050	1 240	1 750

Förslag låneramar

Belopp i miljoner kronor	Ram 2022	Behov 2023	Behov 2024	Behov 2025
Bankkontokredit	1 000	1 000	1 000	1 000
Låneram	400	1 050	1 050	1 050
Totalt	1 400	2 050	2 050	2 050

Effektivare administration

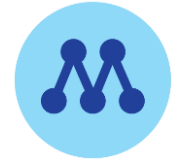
Moderaterna och Kristdemokraterna har föreslagit att anställningsstopp inom central administration ska gälla i regionen. Under en följd av år har den administrativa överbyggnaden vuxit. Det är en börda som negativt påverkar vårdens alla delar i form av rapporter, regelverk, propåer och sammanträden. Enligt vår mening är det nödvändigt med ett målmedvetet arbete för att vända utvecklingen. Sedan 2018 har regionen för varje ny tjänst som läkare anställt tre administratörer. Det är inte rimligt.

Det är samtidigt ett faktum att antalet anställda i regionen ökat, år efter år, utan att det gör några större avtryck vad gäller produktivitet. Vi föreslår ett nytt arbete "Effektiv administration" där förvaltningarna i samarbete med den politiska ledningen ska se till att administrationen leder till effektivisering. Ordning och reda ska gälla, onödiga dokument tas bort och nya effektiva rutiner ska arbetas fram.

Regionen ska naturligtvis uppfylla lagkrav som ställs, men vi behöver inte alltid vara bäst i klassen. Regionen ska också vara en blåslampa mot stat och myndigheter när det kommer orimliga och administrativt tunga krav 'uppifrån'. Vi har ett ansvar att förvalta västmanlänningarnas skattepengar klokt och säga nej till onödig administration, oavsett varifrån den kommer. Våra förslag i denna del tar sig uttryck i budgeten i form av minskad ram för regionkontoret och att ett arbete inleds om effektivare administration med målet att ta hem effektiviseringsvinster motsvarande 65 miljoner kronor.

Vi noterar att 177 000 digitala möten genomfördes under 2021. Då är patientmöten ej inräknade. Dock redovisas ingen sparad tid till följd av omställningen från fysiska möten till digitala. En ökad digitalisering leder till förändringar av arbets sätt. I vilken utsträckning det leder till ökad effektivitet och högre produktivitet behöver säkerställas.

Region Västmanland har under en följd av år redovisat bland de högsta sjuktalen av alla regioner i landet. Det är inte en naturlig och är möjlig att påverka. Målvärdet är satt till 6 % sjukfrånvaro. Tyvärr redovisas i Delårsrapport 1, maj 2022, sjukfrånvaron till 9,6 % perioden jan-mars. Motsvarande tid föregående år redovisades 7,9 % sjukfrånvaro. Till viss del är de effekter av pandemin men faktum är att sjuktalen är höga. Varje minskning av sjuktalen innebär både minskade kostnader och minskat behov av vikarier.

Politisk ledningsorganisation

Under innevarande år har partierna i regionen diskuterat och försökt nå en överenskommelse över hur den politiska ledningen ska organiseras efter valet. Någon uppgörelse har inte kommit till stånd. Efter en uppgörelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Vänsterpartiet finns en majoritet för att utöka antalet nämnder och förtroendeuppdrag. Vi delar inte lösningen. Vi anser att regionstyrelsen fortsatt ska vara driftstyrelse. Att utöka antalet nämnder innebär också ökade kostnader. Eftersom vi inte delar förslaget om fler nämnder har vi dragit ner ramen för posten "förtroendevalda och bidrag till politiska partier".

Förstärkt ram Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Moderaterna och Kristdemokraterna har vid åtskilliga tillfällen lyft problemet med Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen underskott. Nu aviseras att underskottet kan komma att uppgå till -600 miljoner kronor vid året slut. I vilken utsträckning det beror på ineffektivitet, för låg budgetram i förhållande till utbud eller av andra orsaker saknas det svar på. Vi anser det rimligt att ställa krav på förvaltningen att givna budgetram ska hållas. Samtidigt är underskottet idag av sådan omfattning att det inte går att "spara sig" inom ram. Flera åtgärder är nödvändiga, produktiviteten måste öka, verksamheterna måste bli effektivare och kostnadsutvecklingen bromsas till nivåer som är hanterbara för regionen. Vi anser att ramen för Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen måste förstärkas. Som ett led i detta arbete redovisar vi vårt budgetförslag höjda anslagsramar för vården med 50 miljoner kronor 2024 och 100 miljoner 2025.

Resultat					
	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2021	2022	2023	2024	2025
Verksamhetens intäkter	2 515	1 780	1 833	1 888	1 945
Verksamhetens kostnader	-11 194	-10 582	-10 892	-11 340	-11 669
Avskrivningar	-328	-362	-384	-402	-456
Verksamhetens Nettokostnader	-9 007	-9 164	-9 443	-9 853	-10 180
Skatteintäkter	6 886	7 018	7 463	7 731	8 003
Generella statsbidrag och utjämnning	2 410	2 362	2 378	2 478	2 544
Verksamhetens resultat	289	216	398	356	367
Finansiella intäkter	1 090	77	98	106	110
Finansiella kostnader	-88	-106	-299	-258	-266
Resultat efter finansiella poster*	1 291	188	197	204	211

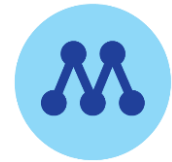
* Resultat motsvarar 2 % av skatter och statsbidrag (god ekonomisk hushållning)
Resultat efter finansiella poster motsvarar det budgeterade resultatet enligt balanskravet

Nettokostnadsutveckling	8,6%	1,7%	3,0%	4,3%	3,3%
Nettokostnadsutveckling 2021 är utifrån utfall 2020.					
Nettokostnadsutveckling 2022 är utifrån utfall 2021.					

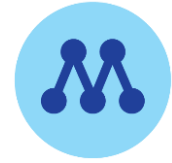
			2,0%	2,0%	2,0%
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	186	188	197	204	211

Ramar					
<i>Regionsättning i miljoner kronor</i>	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
	2021	2022	2023	2024	2025
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	7 594,0	7 799,0	8 213,9	8 459,3	8 707,3
<i>varav Vårdval</i>	1 228,3	1 256,5	1 319,4	1 359,1	1 398,1
Fastighets- och serviceförvaltningen	29,3	27,0	23,1	23,3	23,4
Regionkontoret	218,9	225,3	255,4	261,8	268,1
Regionala utvecklingsförvaltningen	153,0	155,8	148,0	151,7	155,4
<i>varav Kultur och folkbildningsnämnden</i>	89,7	91,7	96,4	98,8	101,1
Kollektivtrafiknämnd	324,6	332,0	349,0	357,7	366,3
Politisk verksamhet och patientnämndens kansli					
Patientnämnden inkl kansli	5,9	6,0	6,3	6,5	6,7
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	37,2	44,4	46,6	47,8	48,9
Revisionen	5,3	5,4	5,7	5,8	6,0
Summa fördelat till förvaltningar	8 368,1	8 594,9	9 048,1	9 313,9	9 581,9
Anslaget till regionstyrelsens förfogande	768,5	754,2	511,4	587,3	677,6
<i>varav statsbidrag</i>	494,5	401,9	291,8	309,7	309,7
SUMMA VERKSAMHET	9 136,6	9 349,1	9 559,5	9 901,2	10 259,5
Gemensamma kostnader och intäkter	-308,7	-184,6	-116,7	-47,9	-80,0
SUMMA DRIFTBUDGET (nettokostnader)	8 828,0	9 164,5	9 442,8	9 853,3	10 179,5

Specifikation av anslaget till regionstyrelsens förfogande				
	Budget	Plan	Plan	
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2022	2023	2024	Plan 2025
Omställning och kompetensutveckling	25,0	20,0	20,0	20,0
Personalpolitiska medel	4,0	4,0	4,0	4,0
Utökning kollektivtrafiken (MÅLAB mm)	30,0	30,0	30,0	30,0
Fastighetsomställningskostnader	15,0	15,0	15,0	15,0
Ökad hyra Sala (nybyggnation/ombyggnation)	4,0	18,5	18,5	18,5
Akutsjukhus Västerås Projektering/genomförande	31,0	36,0	31,0	34,0
Post. Doc. Tjänster (somatik, i ram från 2023)	2,0			
Cosmics utvecklingsprogram	25,0	27,7	22,7	
Lågtröskelmottagning	2,0			
Tillnyktringsenheten	2,0			
Nationella riktlinjer (GAP-analyser)	5,0	5,0	5,0	5,0
Tarmcancerscreening (i ram från 2023)	6,0			
Scenkonstbiennal Västmanlands teater (garantibelopp)	2,0			
Regionvårdsavtal (i ram 2023)	30,0			
Extra IVA-platser (5st) (i ram 2023)	20,0			
Hållbarhetsprogram/bredbandsstrategi	2,0			
Forskning- och innovationsstrategi	10,0			
Rehabilitering medarbetare	1,0			
Brandskyddsåtgärder	2,0	2,0	2,0	
Införande NetClean	1,0	1,0		
Ökad hyra utbildningsenheten	1,9			
LSS	11,0	11,0	11,0	11,0
Bredband	3,0	3,0	3,0	3,0
Nytt primärvårdsprogram	6,0			
Ökat friskvårdsbidrag	7,0	7,0	7,0	7,0
Samordningsfunktion kulturskolor	0,4	0,4	0,4	0,4
Regional utvecklingsstrategi	10,0			
Scen- och bildkonst	2,0			
Arbetsmiljöprogram	2,0			
Reducerad ram Regionkontoret		-25,0	-25,0	-25,0
Reducerad ram Förtroendevalda		-1,0	-1,0	-1,0
Ramförstärkning Hälso- och sjukvårdsförvaltningen			50,0	100,0
Beredskap, säkerhet, trygghet, flygplats		26,0	32,0	32,0
Primärvård, startbidrag forskning ökad tillgänglighet		10,0	14,0	14,0
Personalsatsning karriärtjänster patientnära		9,0	17,0	20,0
LOV inom BUP		3,0	3,0	3,0
Vaccination		5,0	5,0	5,0
Ökade intäkter såld vård och översyn avgifter		-15,0	-25,0	-30,0
Effektiv administration, ökad målpuffyllelse		-65,0	-65,0	-65,0
Avveckling Sahlbergafonden				5,0
Summa övrigt	262,3	127,6	174,6	205,9

Förutsätter statsbidrag				
Kvinnorsjukvård, specialist- och primärvårdsverksamhet	27,7	20,4		
Psykisk hälsa (endast regionens del enligt SKR 2023)	38,0	20,0		
Kortare väntetider i cancervården	10,0	10,0		
Rehabkoordinatorer (generellt stb)	9,0	9,7	9,7	9,7
God och nära vård	95,0	100,0	14,0	14,0
GNV-Ambulanssjukvård	2,5	2,5		
Sammanhållen, jämlik och säker vård	7,0	3,0		
Civilt försvar	6,9	6,9		
Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården	80,0	80,0		
Uppdämt vårdbehov	106,8			
Återhämtningsbonus	9,0	9,0		
Flera vårdplatser		11,3	11,3	
Ökad läkarcompetens i äldrevården		9,0		
Övriga statsbidrag	10,0	10,0	274,7	286,0
Summa statsbidrag	401,9	291,8	309,7	309,7
Summa reserverat	664,2	419,4	484,3	515,6
Egentligt oförutsett/budgeringsmarginal	90,0	92,0	103,0	162,0
Summa till regionstyrelsens förfogande	754,2	511,4	587,3	677,6

Vårdskuld

Svensk hälso- och sjukvård redovisar lägre produktivitet än våra grannländer, Finland, Danmark och Norge. Den utvecklingen är påverkbar. Under 2020 och 2021 ökade vårdskulden i regionen. Vårdköerna växte. Naturligtvis som en konsekvens av pandemin men redan innan pandemin var vårdköerna stora. 1000-tals västmanlänningar väntade på nödvändiga ingrepp och behandlingar. Inte bara patienterna utan även verksamheterna påverkas negativt av vårdköerna. Anhöriga och patienter mår dåligt när sjukdomstillstånden försämras. Arbetsmiljön för anställda påverkas negativt samtidigt som vårdköer driver kostnader. Vi har vid ett flertal tillfällen efterlyst uppgifter från vad kostnaden är för vårdköer. Styret av regionen är oss fortfarande svaret skyldig. För närvarande pågår ett omfattande arbete med att beta av vårdskulden som så långt visat på vissa framgångar genom att köpa in hjälp från vårdbolag. Ett av våra förslag som styret tidigare avvisat. Vi redovisar en särskild satsning på LOV – inom Barn- och ungdomspsykiatri.

Personal

Problemet med beroendet av hyrpersonal består. Målet är satt till två procent av de egna personalkostnaderna. Målet är möjligt att uppnå under 2023 men förutsätter en hel serie av åtgärder. Vilka vi redovisar på andra håll i budgeten. Av delårsrapport 1 framgår att externt inhyrd personal ökat med motsvarande 72 årsarbetare eller drygt 60 procent perioden jan/mars 2022. Det innebär att kostnaden för inhyrd personal ökat med nästan 50 miljoner kronor. Antalet anställda medarbetare har ökat med drygt 100 årsarbetare jämfört med 2021. Vi konstaterar att regionen arbetet så långt inte varit särskilt framgångsrikt.

Moderaterna och Krisdemokraterna redovisar i budgeten en personalsatsning vad gäller karriärtjänster för personal i patientnära arbete som under planperioden uppgår till 46 miljoner kronor utöver de övriga förslag som vi redovisar under respektive planområde.

Trygghet och beredskap

Vi föreslår i budget för 2023 och planåren 2024–2025 inrättandet av ett nytt målområde kallat Beredskap och säkerhet. Detta efter erfarenheterna av problemen med material under pandemin och problemen tidigare med varuförsörjningen. Trygghetskapande åtgärder tar stor plats i vår

budget och hänför sig till alla områden; vård och omsorg, personal, patienter, varuförsörjning, kollektivtrafik och boende och besökande i Västmanlands län samt mycket mer. För detta ändamål avsätter vi 90 miljoner kronor under perioden. Det inkluderar även anslaget till flygplatsen och inrättandet av en trygghetscentral.

Intäktsutveckling

Det är oroande att effekterna av det nyligen påskrivna avtalet om regionvård nu börjar visa sig i form av allt högre regionvårdskostnader. Vi har sedan tidigare konstaterat att det avtalet var ett dåligt avtal för regionens del. Något som styret valde att inte ta hänsyn till. I en del var avtalet bra, nämligen skrivningar om att universitetssjukhusen i större omfattning ska lägga ut vård till länssjukhusen. Det skapar förutsättningar för Västmanlands sjukhus att sälja vård. Det och andra åtgärder ger förutsättningar för vårt förslag att redovisa ökade intäkter till följd av såld vård under anslaget till regionstyrelsens förfogande. Det finns även anledning att kontinuerligt se över regionens avgifter eftersom de i någon mån ska spegla den allmänna kostnadsökningen i samhället. I vissa fall kan det nog anses motiverat med en liten avgiftshöjning i form högre avgift eller att ny avgift införs. Vi redovisar ökade intäkter i vårt budgetförslag 2023 15 mkr.

Att öka intäkterna förutsätter även att regionen mer målmedvetet ägnar sig åt påverkansarbete. Det kan gälla att bearbeta riksdag, regering och myndigheter för att Västerås flygplats klassificeras som beredskapsflygplats. Eller att regionens andel av de statliga länstrafikanlagen ökar. Idag missgynnar nuvarande fördelningsmodell regionen. Att Regionen Västmanland har en hel del arbete att göra vad gäller att skärpa upp sitt påverkansarbete visas sig även i förslaget till Nationell plan som Trafikverket tagit fram där två av länets mest prioriterade investeringar, Hjulstabron och Västerås stationsområde inte är med.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Skattesatsen för den regionskatt som ingår i den preliminära inkomstskatten fastställs för år 2023 till 10,88 %.
2. Ram om 5,7 miljoner kronor till revisorerna 2023 fastställs.
3. Ram om 6,3 miljoner kronor till patientnämnden inklusive kansli 2023 fastställs.
4. Ramen för 2023 års investeringar fastställs till 1 050 miljoner kronor.
5. Planeringsunderlag för investeringar fastställs för 2024 till 1 240 miljoner kronor och för 2054 till 1 750 miljoner kronor.
6. Regionstyrelsen får i uppdrag att se över investeringsramarna och investeringsbehoven inför planperioden 2023 – 2025.
7. Regionstyrelsen har rätt att bevilja externa investeringar utanför beviljade ramar under förutsättning att full kostnadstäckning finns för investeringen.
8. Regionstyrelsen får i uppdrag att i enlighet med investeringspolicyn fastställa investeringsplanen för 2023.
9. Regionstyrelsen har under planperioden rätt att nyupplåna, det vill säga öka regionens skulder under planperioden, till maximalt 1 050 miljoner kronor.
10. Regionstyrelsen har under planperioden rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under planperioden.
11. Bankkontokreditens storlek fastställs till maximalt 1 000 miljoner kronor.
12. Resultat-, kassaflödes- och balansbudget för 2023 samt planer för 2024 och 2025 fastställs, enligt Moderaterna och Kristdemokraternas förslag.

13. 2023 års ramar samt planer för 2024 och 2025 för förvaltningarna fastställs enligt Moderaterna och Kristdemokraternas förslag.
14. 2023 års ramar samt planer för 2024 och 2025 för övrig verksamhet fastställs, enligt Moderaterna och Kristdemokraternas förslag.
15. Budget för gemensamma kostnader och intäkter för 2023 samt planer för 2024 och 2025 fastställs, enligt Moderaterna och Kristdemokraternas förslag.
16. Regionstyrelsen får i uppdrag att vid behov omfördela medel mellan de olika ramarna.
17. Regionstyrelsen får i uppdrag att fördela reserverade medel för satsningar till respektive verksamhet.
18. Regionstyrelsen får i uppdrag att fatta beslut om de medel som inte reserverats i anslaget till styrelsens förfogande.
19. Regionstyrelsen äger rätt att fördela ut tillkommande statsbidrag under året.
20. Regionstyrelsen får i uppdrag att se över driftsramarna inför planperioden 2023- 2025.